

Ka Euanelio o ke Aupuni o ke Akua

'O ia ka hopena!

Ua 'ike anei 'oe ua 'ōlelo 'o Iesū 'a'ole hiki mai ka hopena a hiki
i ka wā e ha'i 'ia ai ke aupuni o ke Akua i ke ao nei i mea
hō'ike?

"E noho pu no ka iliohae me ke keikihipa ... Aole lakou e hana
ino, aole hoi e luku ma ko'u mauna hoano a pau, No ka
mea, e piha ka honua i ka ike ia Iehova, E like me ka uhi
ana o na wai i ke kai." (Isaia 11:6, 9)

Na

‘O Bob Thiel, Ph.D.

Ka Euanelio o ke Aupuni o ke Akua **‘O ia ka hopena!**

Na Bob Thiel, Ph.D.

Kuleana kope ©2016/2017/2018/2019/2022/2025 na Nazarene Books. Helu 2.0. Puke i hanaia no ka *Ke hoomau nei* Ekalesia o ke Akua a me na Hope, he hui hookahi. 1036 W. Grand Avenue, Grover Beach, Kaleponi, 93433, U.S.A. ISBN: 978-1-940482-09-5.

No ke aha i hiki ‘ole ai i ke kanaka ke ho‘oponopono i kona mau pilikia?

Ua ‘ike anei ‘oe ‘o nā mea mua a me nā mea hope i hō‘ike ‘ia e ka Baibala a Iesu i ha‘i ai e pili ana i ka ‘euanelio o ke aupuni o ke Akua?

Ua ‘ike anei ‘oe ‘o ke aupuni o ke Akua ka mea i mana‘o nui ‘ia e ka po‘e luna‘ōlelo a me ka po‘e mua ma hope o lākou?

O Iesu anei ke aupuni o ke Akua? Ke ola nei anei ke aupuni o ke Akua o Iesu iloko o kakou i keia manawa? He ‘ano aupuni maoli anei ke aupuni o ke Akua? E mana‘o‘i‘o anei ‘oe i ka mea a ka Baibala e a‘o mai ai?

He aha ke aupuni? He aha ke aupuni o ke Akua? Heaha ka ka Baibala e ao mai nei? He aha kā ka ‘ekalesia Kalikiano mua i a‘o ai?

Ke ike nei anei oukou aole e hiki mai ka hopena a hiki i ka wa e haia‘i ke aupuni o ke Akua i ko ke ao nei i mea hoike?

Hō‘ike ke ki‘i ma ka uhi mua i kahi keiki hipa e moe ana me ka ‘īlio hae i haku ‘ia e Burdine Printing and Graphics. ‘O ke ki‘i ma ka ‘ao‘ao hope he ‘āpana ia o ka hale pule mua o ke Akua ma Ieruselema i lawe ‘ia i ka makahiki 2013 e Kauka Bob Thiel.

MAKEMAKE

1. Loa‘a anei i ke kanaka nā ho‘onā?	p. 4
2. Heaha ka euanelio a Iesu i hai aku ai?	p. 9
3. Ua ikeia anei ke aupuni o ke Akua ma ke Kauoha Kahiko?	p. 21
4. Ua ao anei ka poe lunaolelo i ka euanelio o ke aupuni?	p. 27
5. Ua a‘o nā kumu ma waho o ke Kauoha Hou i ke Aupuni o ke Akua.	p. 37
6. Ke a‘o nei nā ‘ekalesia Helene-Roma i ke aupuni he mea nui, akā ... p. 58	
7. No ke aha ke aupuni o ke Akua?	p. 66
<i>‘Ike pili</i>	p. 74

Nānā: He unuhi kēia puke mai ka ‘Ōlelo Pelekania e ka ‘ike akamai, ‘o ia ke kumu i ‘ike ‘ole ai kekahi mau ‘Ōlelo i ke kumu maoli, akā ‘o ka mana‘olana ua kokoke lākou. Loa‘a ka mana Pelekane no ka manuahi ma ka pūnaewele ma www.ccog.org.

1. Loa‘a i ke kanaka nā ho‘onā?

Ke kū nei ka honua i nā pilikia he nui.

Nui ka po‘e pololi. Nui ka poe i hookaumahaia. Nui ka po‘e e kū nei i ka ‘ilihune. Nui nā lāhui i ka aie nui. ‘O nā keiki, me nā mea i hānau ‘ole ‘ia, ke alo i ka ho‘omāinoino. Pili nā ma‘i kū‘ē lā‘au lapa‘au i nā kauka he nui. Ua haumia loa nā kūlanakauhale ‘oihana nui i ke olakino. Ho‘oweliweli ka po‘e kālai‘āina like ‘ole i ke kaua. Ke ho‘omau nei nā ho‘ouka kaua.

Hiki i nā alaka‘i honua ke ho‘oponopono i nā pilikia e kū nei i ke kanaka?

Nui ka po‘e mana‘o pēlā.

Papa Hana Hou

Ma Sepatemaba 25, 2015, ma hope o ka ha‘i ‘Ōlelo nui a ka Pope Francis o Vatican, ua koho nā aupuni 193 o ka United Nations (UN) e ho‘okō i ka "17 Sustainable Development Goals" o ka mea i kapa ‘ia i kekahi manawa ‘o ka. *Papa Hana Hou*. Eia nā pahuhopu 17 o ka UN:

Pahuhopu 1. Hoopau i ka ilihune ma na ano a pau ma na wahi a pau

Pahuhopu 2. E ho‘opau i ka pōloli, e ho‘okō i ka palekana mea‘ai a me ka ho‘omaika‘i ‘ana i ka mea‘ai a paipai i ka mahi‘ai ho‘omau

Pahuhopu 3. E hō‘oia i ke ola olakino a paipai i ka pono no nā mea a pau ma nā makahiki a pau

Pahuhopu 4. E hō‘oia i ka ho‘ona‘auao kūpono a me ke kaulike a ho‘oikaika i nā manawa ho‘ona‘auao no nā mea a pau

Pahuhopu 5. Loa‘a i ke kaulike kāne a ho‘oikaika i nā wāhine a me nā kaikamāhine a pau

Pahuhopu 6. E hō'ōia i ka loa'a a me ka ho'okele mau 'ana o ka wai a me ka ma'ema'e no nā mea a pau

Pahuhopu 7. E hō'ōia i ka loa'a 'ana o ka ikehu hiki ke hiki, hilina'i, ho'omau a me ka ikehu hou no nā mea a pau

Pahuhopu 8. Ho'oikaika i ka ulu ho'okele waiwai ho'omau, ho'ohui a ho'omau, ka hana piha a me ka ho'ohua a me ka hana kūpono no nā mea a pau.

Pahuhopu 9. E kūkulu i nā 'ōnaehana kūpa'a, e ho'oikaika i ka 'oihana ho'ohui a ho'omau a ho'oulu i ka hana hou.

Pahuhopu 10. E hō'emi i ka like 'ole i loko a i waena o nā 'āina

Pahuhopu 11. E ho'okomo i nā kūlanakauhale a me nā wahi noho kanaka, palekana, kūpa'a a ho'omau

Pahuhopu 12. E hō'ōia i ka ho'ohana 'ana a me nā 'ano hana hana

Pahuhopu 13. E hana koke i ka ho'ololi 'ana i ke aniau a me kona hopena

Pahuhopu 14. E mālama a ho'ohana mau i nā kai, kai a me nā kumuwaiwai kai no ka ho'omohala ho'omau.

Pahuhopu 15. Mālama, ho'ihō'i a paipai i ka ho'ohana mau 'ana o nā kaiaola honua, mālama mau i nā ululā'au, hakakā i ka ho'oneoneo 'ana, a ho'ōki a ho'ohuli i ka pō'ino o ka 'āina a kāpae i ka nalowale o nā mea olaola.

Pahuhopu 16. Ho'oikaika i nā hui maluhia a hui pū 'ia no ka ho'omohala ho'omau, e hā'awi i ke ala i ka ho'opono no nā mea a pau a kūkulu i nā 'oihana kūpono, kuleana a me nā hui ma nā pae āpau.

Pahuhopu 17. E ho'oikaika i ke 'ano o ka ho'okō a ho'ōla hou i ka hui honua no ka ho'omohala mau

Mana'o 'ia e ho'okō piha 'ia kēia kumuhana e 2030 a kapa 'ia ho'i 'o ka *2030 Agenda no ka Ho'omohala Ho'omau*. Mana'o ia e ho'oponopono i nā ma'i e kū nei i ke kanaka ma o ka ho'oponopono 'ana, ka ho'ona'auao, a me ka hui honua a me ka hui interfaith. 'Oiai he maika'i ka nui o kāna mau pahuhopu, he hewa kekahi o kāna mau 'ano a me kāna mau pahuhopu (cf. Genesis 3: 5). 'O kēia kumuhana, ua kūlike pū me ka Pope Francis hope *Mahalo iā 'oe* encyclical. Ua hana pū 'o Pope Leo XIV i nā 'ōlelo e kāko'o ana i kēia papahana 2030.

Hiki ke kapa 'ia ka "New Universal Agenda" 'o "New Catholic Agenda" 'oiai 'o ka hua'ōlelo "katolika" 'o ia ka "universal." Ua kapa 'ia 'o Pope Francis i ka ho'okomo 'ana o kēia papahana "he hō'ailona ko'iko'i o ka mana'olana."

Ma ke 'ano he hahai 'ana i ka 'aelike UN, aia kahi hālāwai ma Paris i Dekemaba 2015 (i kapa inoa 'ia. *21st Ka 'aha kūkā o nā 'ao'ao i ka UN Framework Convention on Climate Change*). Ua ho'omaika'i aku 'o Pope Francis i kēlā ku'ikahi honua a 'ōlelo aku i nā lāhui "e hahai pono i ke ala e hiki mai ana, a me ka mana'o e ulu mau ana o ka lokahi."

Ma kahi kokoke i nā lāhui a pau o ka honua i 'ae i nā 'aelike 'o Paris, nona nā pahuhopu pili kaiapuni a me nā 'ōlelo pili kālā. (A laila ua kau inoa 'o Pelekikena Barack Obama i kahi palapala e ho'okō ai i ka USA i kēia ma 2016, akā i ka makahiki 2017, ua 'ōlelo 'o US Pelekikena Donald Trump 'a'ole e 'ae 'o 'Amelika i nā 'aelike i 'ae 'ia i Paris.

'Oiai 'a'ohe mea makemake e hanu i ka ea haumia, pōloli, 'ilihune, pilikia, a me nā mea 'ē a'e, e ho'ā'o anei ke kanaka e ho'okō i nā pahuhopu o ka United Nations '2030 agenda a / a i 'ole nā 'aelike Paris e ho'oponopono i nā pilikia e kū nei i ke kanaka?

Ka Track Record o ka United Nations

Ua ho'okumu 'ia a ho'okumu 'ia ka United Nations ma 24 'Okakopa 1945, ma hope o ke Kaua Honua II, i mea e pale aku ai i kahi hakakā 'ē a'e a ho'ā'o e ho'oikaika i ka maluhia ma ka honua. I kona ho'okumu'ia'ana, he 51 mau lālā o ka UN; aia 193 i kēia manawa.

He mau haneli, inā ‘a’ole he mau tausani, nā paio a puni ka honua mai ka wā i ho’okumu ‘ia ai ka United Nations, akā ‘a’ole i loa’a iā mākou ka mea e hiki ke wehewehe ‘ia ‘o ke Kaua Honua ‘ekolu.

Mana’o kekahi po’e ‘o ka hui ‘ana o ka honua e like me ka United Nations e koi nei e ho’olaha, i hui pū ‘ia me ke ‘ano o ka papahana interfaith a me ka ecumenical a Pope Leo XIV a me nā alaka’i ho’omana ‘ē a’e e ho’oikaika nei, e lawe mai i ka maluhia a me ka pōmaika’i.

Eia na’e, ‘a’ole maika’i ka mo’olelo o ka United Nations e hana i kēia. Ma waho a’e o ka nui o nā hakakā kua mai ka wā i ho’okumu ‘ia ai ka United Nations, nui ka miliona o ka pōloli, ka po’e mahuka, a / a ‘ilihune paha.

He mau makahiki i hala aku nei, ua ho’omaka ka United Nations e ho’okō i kāna *Nā Pauhohu Millennium Development*. ‘Ewalu "mau pahuhopu ho’omohala," akā ‘a’ole i kūle’a kēia, e like me ka UN pono’ī. No laila, i ka makahiki 2015, ua ‘ae ‘ia kāna mea i kapa ‘ia ‘o "17 Sustainable Development Goals". Mana’o maika’i kekahi. Mana’o kekahi po’e he mana’o utopia.

A hiki i ka utopia, ma ka lā 6 o Mei, 2016, a laila ua ‘ōlelo ‘o Pope Francis ua moe’uhane ‘o ia i kahi utopia kanaka ‘Eulopa e hiki i kāna ‘ekalesia ke kōkua i kēlā ‘āina e loa’a. Akā na’e, e lilo ka moe’uhane Pope i moe’uhane (cf. Hō’ike 18).

Aia paha kekahi hui a me ka holomua, akā...

Merriam Webster’s Dictionary Ua ‘ōlelo ‘o utopia "he wahi no’ono’o kahi i kūpono ai ke aupuni, nā kānāwai, a me nā kūlana pili kanaka." Ua a’o mai ka Baibala ‘a’ole hiki i ke kanaka ke ho’oponopono i kāna mau pilikia ma kāna iho:

²³ E ka Haku, ua ike au, aole iloko ona iho ka aoao o ke kanaka; ‘A’ole i ke kanaka hele ke kuhikuhi i kona mau kapuwai. (Ieremia 10:23, NKJV a pau ke ‘ole i kuhikuhi ‘ia)

Ke a’o nei ka Baibala e hā’ule ka hui honua:

¹⁶ Aia ma ko lakou aoao ka luku a me ka poino; ¹⁷ Aole lakou i ike i ka aoao o ka malu. ¹⁸ 'A'ohe maka'u i ke Akua i mua o ko lākou mau maka. (Roma 3:16-18)

Eia nō na'e, nui nā kānaka e hana nei i ko lākou 'ike 'ana i kahi kaiāulu utopia a i kekahi manawa e ho'ā'o e komo i ka ho'omana. Aka, aneane aole makemake kekahi e hahai ma na aoao o ke Akua oiaio hookahi. 'A'ole ia he holomua 'ole i kekahi o nā United Nations a i 'ole nā pahuhopu o ka Vatican. E loa'a kekahi (a maika'i ka nui o nā pahuhopu), a me kekahi mau hemahema.

'Oia'i'o, a ma hope paha o ka hakakā nui, e 'ae 'ia a ho'opa'a 'ia kahi 'ano o ka maluhia honua (Daniel 9:27). I ka wā e hiki ai, nui ka po'e e mana'o wahahe'e e lawe mai ana ke kanaka i kahi hui maluhia a utopia.

Nui ka po'e e lawe 'ia e ia 'utopian holomua' (cf. Ezekiel 13:10) a me nā hō'ailona like 'ole a me nā mea kupanaha (2 Tesalonika 2: 9-12). Ka na'e pehē 'e he Tohi Tapu 'e 'ikai te ne ma'u ia 'a e melino (Taniela 9:27; 11:31-44), neongo 'a e me'a 'oku 'i ai 'a e kau taki (1 Tesalonika 5:3; 'Isaia 59:8).

'O ka mana'o, ma waho a'e o Iesū (cf. John 15: 5; Matthew 24: 21-22), hiki i ke kanaka ke lawe mai i ka utopia i kēia 'manawa ino o kēia manawa' he euanelio wahahe'e ia (Galatia 1: 3-10).

Inā 'a'ole hiki i ke kanaka wale nō ke lawe mai i ka utopia, hiki anei i kekahi 'ano utopia?

'Ae.

Na ke aupuni o ke Akua e ho'omaika'i maika'i loa i kēia honua a ma hope aku.

2. Heaha ka euanelio a Iesu i hai aku ai?

‘Oku ako‘i mai ‘e he Tohi Tapú ko ha sīpinga utopian, ‘oku ui ko e Pule‘anga ‘o e ‘Otua, te ne fakapuli atu ‘a e ngaahi pule‘anga tangata (Taniela 2:44; Fakahā 11:15; 19:1–21).

I ka hoomaka ana o Iesu i kana oihana lehulehu, hoomaka oia ma ka hai ana i ka **ka euanelio o ke aupuni o ke Akua**. Eia ka mea a Mark i hoike ai:

¹⁴ Mahope iho o ka paa ana o loane iloko o ka halepaahao, hele mai la o Iesu i Galilaia, e hai ana i ka euanelio no ke aupuni o ke Akua; ¹⁵ a i mai la, "Ua hiki mai nei ka manawa, a ua kokoke mai nei ke aupuni o ke Akua, e mihi, a e manaoio i ka euanelio" (Mareko 1:14–15).

‘O ka hua‘ōlelo ‘euanelio, mai ka ‘ōlelo Helene i unuhi ‘ia ‘o as *euangelion*, a ‘o ia ho‘i, “ka leka maika‘i” a i ‘ole “ka nūhou maika‘i.” I loko o ke Kauoha Hou, ua ‘ōlelo ‘ia ka hua‘ōlelo Pelekane "ke aupuni," pili i ke aupuni o ke Akua, ma kahi o 149 manawa i ka NKJV a me 151 ma ka *Baibala Douay Rheims*. Mai ka hua‘ōlelo Helene i unuhi ‘ia e like me *aupuni* ‘o ia ho‘i ka lula a i ‘ole ke aupuni ali‘i.

‘O nā aupuni kanaka, a me ke aupuni o ke Akua, he ali‘i ko lākou (Revelation 17: 14), uhi lākou i kahi ‘āpana ‘āina (Revelation 11:15), he mau kānāwai ko lākou (Isaia 2:3-4; 30:9), a he mau kupa ko lākou (Luke 13:29).

Eia ke a‘o mua a Iesu i kākau ‘ia e Mataio:

²³ Kaahale ae la o Iesu ia Galilaia a pau, e ao ana iloko o ko lakou mau halehalawai, e hai ana i ka euanelio o ke aupuni (Mataio 4:23).

Ua kākau pū ‘o Matthew:

³⁵ Kaahale ae la o Iesu i na kulanakauhale a me na kauhale, e ao ana iloko o ko lakou mau halehalawai, e hai ana i ka euanelio o ke aupuni (Mataio 9:35).

Hō'ike ke Kauoha Hou e noho ali'i mau ana 'o Iesū:

³³ A e noho ali'i 'o ia ma luna o ka hale o Iakoba a mau loa aku, a 'o kona aupuni 'a'ole e pau (Luka 1:33).

Ua kākau 'o Luka 'o ke kumu i ho'ouna 'ia ai 'o Iesū e ha'i i ke aupuni o ke Akua. E nānā i ka mea a Iesu i a'o mai ai:

⁴³ Na'á ne pehē kiate kinautolu, "'Oku totonu ke u malanga 'a e pule'anga 'o e 'Otuá ki he ngaahi kolo kehe, koe'uhí ko e me'a 'oku ou fekau'i mai ai'" (Luke 4:43).

Ua lohe paha 'oe i kēlā ha'i 'ōlelo? Ua 'ike anei 'oe i ka mana'o o ka ho'ouna 'ia 'ana mai o Iesu e ha'i i ke aupuni o ke Akua?

Ua hoi ke mai o Luka ia Iesu *hana* e hele e hai aku i ke aupuni o ke Akua.

¹⁰ A hoi mai ka poe lunaolelo, hai aku la lakou ia ia i na mea a pau a lakou i hana'i. Lawe ae la oia ia lakou, a hele ma kahi mehameha no ke kulanakauhale i kapaia o Betesaida. ¹¹ A ike na kanaka, hahai aku la lakou ia ia; a hookipa mai la oia ia lakou a olelo aku la ia lakou no ke aupuni o ke Akua (Luka 9:10-11).

Ua a'o mai 'o Iesū 'o ke aupuni o ke Akua ka mea mua loa no ka po'e e hahai iā ia:

³³ Aka, e imi mua i ke aupuni o ke Akua a me kana pono (Mataio 6:33).

³¹ Aka, e imi oukou i ke aupuni o ke Akua, a e haawiia mai keia mau mea a pau ia oukou. ³² Mai maka'u, e ka 'ohana li'ilili'i, no ka mea, 'o ka makemake o ko 'oukou Makua e hā'awi iā 'oukou i ke aupuni (Luka 12:31-32).

E imi mua na Kristiano i ke aupuni o ke Akua. Hana lākou i kēia ma ka hana 'ana i kēia i ko lākou mea nui ma ka noho 'ana e like me kā Kristo makemake iā lākou e ola a me ka nānā 'ana i kona ho'i 'ana mai a me kona aupuni. Akā na'e, 'o ka hapa nui o ka po'e i ha'i iā Kristo, 'a'ole 'imi wale lākou i ke aupuni o ke Akua, 'a'ole lākou i 'ike i ke 'ano. He nui ka

po'e i mana'o wahahe'e 'o ke komo 'ana i ka politika honua ka mea a ke Akua i mana'o ai mai nā Karistiano. Ma ka hoomaopopo ole i ke aupuni o ke Akua, aole lakou i ike

e noho i kēia manawa e like me ka mea e pono ai a maopopo paha i ke kumu o ka hemahema o ke kanaka.

E ho'omaopopo ho'i e hā'awi 'ia ke aupuni i kahi 'ohana li'ili'i (cf. Roma 11: 5). Pono ka ha'aha'a e makemake e lilo i 'āpana o ka 'ohana li'ili'i maoli.

'A'ole i ho'okumu 'ia ke aupuni o ke Akua ma ka honua

Ua a'o mai 'o Iesū e pule kāna po'e haumāna e hiki mai ke aupuni, no laila 'a'ole i loa'a iā lākou.

⁹ E ko makou Makua i ka lani, e hoanoia kou inoa. 10 E hiki mai kou aupuni. Hana 'ia kou makemake (Mataio 6:9-10).

Hoouna aku la o Iesu i kana poe haumana e hai aku i ke aupuni o ke Akua:

¹ Alaila, hoakoakoa mai la ia i kana poe haumana he umikumamalu, haawi mai la ia i ka mana no lakou, a me ka mana maluna o na daimonio a pau, a e hoola hoi i na mai. ² Ua hoouna oia ia lakou e hai aku i ke aupuni o ke Akua (Luka 9:1-2).

Ua a'o 'o Iesū 'a'ole 'o kona alo wale nō ke aupuni, no ka mea, 'a'ole i ho'okumu 'ia ke aupuni ma ka honua ia manawa, no laila 'a'ole 'o ia i mahiki aku i nā daimonio ma kona inoa i kēlā manawa.

²⁸ Aka, ina au e mahiki aku i na daimonio ma ka Uhane o ke Akua, he oiaio ua hiki mai ke aupuni o ke Akua maluna o oukou (Mataio 12:28).

Aia ke aupuni 'oia'i'o i ka wā e hiki mai ana - 'a'ole i kēia manawa e like me kā Mark i hō'ike ai:

⁴⁷ A ina e hoohihia mai kou maka ia oe, e poalo ae. 'Oku lelei ange ke hū ki he pule'anga 'o e 'Otuá 'aki 'a e mata 'e taha, 'i he ma'u 'a e mata 'e ua 'o kili ... (Ma'ake 9:47).

²³ Nānā a'ela 'o Iesū a puni, 'I maila i kāna po'e haumāna, Nani ka pilikia o ke komo 'ana o ka po'e waiwai i ke aupuni o ke Akua! ²⁴ Kahaha iho la ka naau o na haumana i kana olelo. Olelo hou mai la o Iesu ia lakou, i mai la, E na pokii, he pilikia loa ke komo ana o ka poe paulele i ka waiwai i ke aupuni o ke Akua! ²⁵ He 'oi aku ka ma'alahi o ke kāmelo i ke komo 'ana ma ka puka o ke kui ma mua o ke komo 'ana o ke kanaka waiwai i ke aupuni o ke Akua" (Mareko 10:23-25).

²⁵ He 'oia'i'o, ke 'Ōlelo aku nei au iā 'oe, 'a'ole au e inu hou i ka hua o ke kumu waina a hiki i ka lā e inu ai au i ka mea hou i ke aupuni o ke Akua" (Mareko 14:25).

⁴³ 'O Iosepa no 'Arimatia, he lālā 'aha kūkā ko'iko'i, 'o ia e kali ana i ke aupuni o ke Akua, e hele mai ana a me ka ikaika... (Mareko 15:43).

Ua a'o mai 'o Iesū 'a'ole i kēia manawa ke aupuni i kēia ao:

³⁶ 'Ōlelo maila 'o Iesū, "'A'ole no kēia ao ko'u aupuni.

Ua a'o mai 'o Iesū e hiki mai ke aupuni ma hope o kona ho'i 'ana mai i Ali'i:

³¹ "I ka hiki ana mai o ke Keiki a ke kanaka me kona nani, a me na anela hemolele a pau me ia, alaila e noho no ia ma ka nohoalii o kona nani. ³² E hoakoakoaia mai ko na aina a pau imua ona, a e hookaawale ae oia ia lakou i kekahi i kekahi, e like me ke kahuhipa i hookaawale i na hipa a me na kao. ³³ A e hoonoho oia i na hipa ma kona lima akau, a i na kao ma kona lima hema. ³⁴ A laila e 'Ōlelo ke Ali'i i ka po'e ma kona lima 'ākau, 'E hele mai 'oukou, e ka po'e i ho'omaika'i 'ia e ko'u Makua, e ho'oili i ke aupuni i ho'omākaukau 'ia no 'oukou mai ka ho'okumu 'ana o ke ao nei (Matthew 25:31-34).

No ka mea, 'a'ole i 'ane'i ke aupuni o ke Akua, 'a'ole mākou e 'ike i kahi utopia maoli a hiki i ka wā i ho'okumu 'ia ai. No ka mea 'a'ole maopopo ka hapa nui i ke aupuni o ke Akua, 'a'ole lākou e ho'omaopopo i ka hana 'ana o kāna aupuni aloha.

‘Oku ‘ikai ha‘u mai ‘a e Pule‘anga ‘o e ‘Otua “kae ‘ikai ke hoko mai ‘a e kakai ‘o e kau Senitailé” (Loma 11:25)—pea na‘e ‘ikai ke hoko ia.

Ua like ka Iesu olelo i ke aupuni?

Ua wehewehe ‘o Iesū i ke ‘ano o ke aupuni o ke Akua:

²⁶ I mai la ia, Ua like ke aupuni o ke Akua me ke kanaka e lulu iho i ka hua ma ka lepo; ²⁷ a moe i ka po a ala a‘e i ke ao, a kupu a‘e ka hua a ulu, ‘a‘ole ‘o ia i ‘ike pehea. ²⁸ No ka mea, hoohua wale mai ka honua i ka hua: ka mua ka lau, alaila ka poo, a mahope iho ka hua nui ma ke poo. ²⁹ Akā, i ka wā e o‘o ai ka palaoa, ho‘okomo koke ‘o ia i ka ‘okikiwi, no ka mea, ua hiki mai ka ‘ohi ‘ai.” (Mareko 4:26-29).

¹⁸ I mai la ia, Ua like ke aupuni o ke Akua me ke aha, a me ke aha la au e hoohalike ai? ¹⁹ Ua like ia me ka hua sinapi a ke kanaka i lawe ai a kanu iloko o kana mala; a ulu a‘ela a lilo i lā‘au nui, a pūnana nā manu o ka lewa ma kona mau lālā. ²⁰ A olelo hou mai la ia, Me ke aha la au e hoohalike ai i ke aupuni o ke Akua? ²¹ Ua like ia me ka hu a kekahi wahine i lawe a huna i na sato palaoa ekolu, a pau loa i ka hu” (Luka 13:18–21).

Hō‘ike kēia mau ‘ōlelo nane, i ka wā mua, he li‘ili‘i loa ke aupuni o ke Akua, akā e lilo ia i mea nui - e lilo ia ma luna o ke ao pau ‘ole.

Ua kākau pū ‘o Luke:

²⁹ E hele mai lakou mai ka hikina a me ke komohana, mai ke kukulu akau a me ke kukuluhema, a e noho ilalo i ke aupuni o ke Akua (Luka 13:29).

No laila, e loa‘a i ke aupuni o ke Akua nā kānaka mai nā wahi a pau o ka honua. ‘A‘ole ia e kaupalena ‘ia i ka po‘e i loa‘a ka ‘ohana ‘Isera‘ela a i ‘ole nā hui lāhui. E noho mai na kanaka mai na wahi a pau i keia aupuni.

Luka 17 a me ke aupuni

Luk 17:20-21 pilihua kekahi. Ma mua o ka hele 'ana i kēlā, e 'ike e 'ai maoli nā kānaka i ke Aupuni o ke Akua:

¹⁵ "Pomaikai ka mea e ai i ka berena iloko o ke aupuni o ke Akua!"
(Luka 14:15).

No ka mea e 'ai ka po'e (i ka wā e hiki mai ana) i ke Aupuni o ke Akua, 'a'ole ia he mea i waiho 'ia i loko o ko lākou na'au i kēia manawa, 'oiai nā unuhi kuhi hewa 'ole o Luke 17:21 e mana'o 'ē a'e.

'E lava ke tokoni 'a e liliu 'a Moffatt 'o e Luke 17:20–21 ki ha ni'ihī ke mahino:

²⁰ A i ka wā i nīnau ai ka po'e Parisaio iā ia i ka manawa e hiki mai ai ke aupuni o ke Akua, 'ōlelo maila 'o ia iā lākou, 'T maila, 'A'ole hiki mai ke aupuni o ke Akua me ka 'ike maka; ²¹ 'A'ole ho'i lākou e 'ōlelo mai, Eia ma 'ane'i; A i 'ole, 'Aia ma laila!' No ka mea, aia ho'i, ke kū nei ke aupuni o ke Akua i waena o 'oukou." (Luka 17:20-21, AFV; hi'o ho'i i nā unuhi NASB a me ESV)

E ho'omaopopo i ka 'ōlelo 'ana o Iesū i ka po'e Parisaio i ho'ohuli 'ole 'ia, kino, a ho'okamani. "I mai la o Iesu ia lakou," - na ka poe Parisaio i ninau ia Iesu i ka ninau. Hoole lakou i ka ike ia ia.

Aia lākou ma ka EKALESIA? 'A'ole!

'A'ole 'o Iesū e kama'ilio e pili ana i kahi halepule e ho'onohonoho koke 'ia. 'A'ole 'o ia i kama'ilio e pili ana i nā mana'o i loko o ka no'ono'o a me ka na'au.

Ua kama'ilio 'o Iesū no kona ALI'I! Aole i ninau aku ka poe Parisaio ia ia no ka ekalesia. Aole lakou i ike i kekahi ekalesia o ke Kauoha Hou e hoomaka koke ana. 'A'ole lākou i nīnau e pili ana i kahi 'ano mana'o nani.

Inā mana'o kekahi 'o ke aupuni o ke Akua 'o ia ka EKALESIA - a 'o ke aupuni o ke Akua "i loko" o ka po'e Parisaio - 'o ka EKALESIA i loko o ka po'e Parisaio? 'A'ole maopopo!

He 'aka'aka kēlā 'ano hopena 'a'ole anei? 'Oiai ua unuhi kekahi mau unuhi Porotesano i ka 'āpana o ka Luka 17:21 'o "ke aupuni o ke Akua" i loko o 'oukou" (NKJV/KJV), 'o ia ho'i ka Katolika Roma. *Baibala Ierusalem Hou* 'O ka unuhi pololei 'o ia 'o "ke aupuni o ke Akua i waena o 'oukou."

'O Iesu kekahi i waena o ka po'e Parisaio, 'o ia ke Ali'i o ia Aupuni. I kēia manawa, mana'o ka po'e Parisaio ua kali lākou i ke aupuni o ke Akua. Aka, ua kuhihewa lakou. Ua wehewehe 'o Iesū 'a'ole ia he aupuni kūloko, a i 'ole aupuni palena no nā ludaio wale nō, e like me kā lākou e mana'o ai ('a'ole ho'i he 'ekalesia e like me ka mana'o o kekahi po'e). 'A'ole 'o ke aupuni o ke Akua kekahi o nā aupuni kanaka a 'ike 'ia e hiki ai i nā kānaka ke kuhikuhi a 'ike paha, a 'ōlelo, "'O ia kēia, ma 'ane'i" a "'o ia ke Aupuni, ma 'ō."

Na'e fanau'i 'a Sīsū, 'a ia ke hoko ko e Tu'i 'o e Pule'anga ko iā, 'o hangē ko ia na'ā ne tala ange kia Pilato (Sione 18:36–37). E ho'omaopopo i ka ho'ohana pinepine 'ana o ka Baibala i nā hua'ōlelo "ke ali'i" a me ka "aupuni" (e like me Daniel 7:17-18,23). 'O ke ali'i o ke aupuni o ke Akua e hiki mai ana, e kū ana ma hope o ka po'e Parisaio. Akā 'a'ole lākou i 'ike iā ia 'o ko lākou ali'i (Ioane 19:21). Ke ho'i mai 'o ia, e hō'ole ka honua iā ia (Revelation 19:19).

Ua hele 'o Iesū, ma nā pauku ma hope o Luka 17, e wehewehe i kona hiki 'ana mai 'elua, i ka wā e noho ali'i ai ke aupuni o ke Akua i ka honua a pau (me ka ho'ohana 'ana i ka Moffatt. unuhi):

²² 'Ī maila 'o ia i kāna po'e haumāna, E hiki mai ana nā lā e 'i'ini ai 'oukou a makehewa i ka loa'a 'ana o ho'okahi lā o ke Keiki a ke kanaka. ²³ E olelo mai na kanaka, Aia hoi, eia no ia. 'Ea, aia no ia!' aka, mai hele aku iwaho, aole hoi e holo mahope o lakou; ²⁴ no ka mea, e like me ka uila e anapu mai ana mai kekahi aoao o ka lani a i kekahi aoao, pela no ke Keiki a ke kanaka i kona la iho. ²⁵ Aka, e hoomanawanui mua oia i ka ehaeha nui, a e hooleia e keia hanauna. (Luka 17:22-25 , Moffatt)

Ua 'ōlelo 'o Iesū i ka uila uila, e like me ka Mataio 24:27-31, e wehewehe ana i kona hiki 'ana mai e noho ali'i i ka honua holo'oko'a. 'A'ole 'o Iesū e

‘ōlelo nei ‘a‘ole hiki i kona po‘e kānaka ke ‘ike iā ia i kona wā e ho‘i mai ai - e ‘ike lākou (cf. Acts 1:11).

Akā, ‘a‘ole ‘ike ka hapa nui o ka po‘e iā ia ‘o ko lākou ALI‘i (Revelation 11:15) a e kua aku iā ia (Revelation 19:19)! He nui ka po‘e e mana‘o ‘o Iesū ka Anichrist. Na‘e ‘ikai pehē ‘e Sīsū ko e Pule‘anga ‘o e ‘Otuā ‘i he kau Fālesi ko iā—Na‘á ne tala ki he ngaahi feitu‘u kehe ‘e ‘ikai ke nau ‘i he Pule‘angá koe‘uhí ko ‘enau fakalalakaka (Mātiu 23:13–14). ‘A‘ole ho‘i ‘o Iesū i ‘ōlelo e lilo ka Ekalesia i Aupuni.

‘O ke aupuni o ke Akua kahi mea e hiki ai i nā kānaka ke komo i kekahi lā - e like me ke alahouana o ka po‘e pono! ‘A‘ole na‘e ‘o ‘Aberahama a me nā kūpuna ‘ē a‘e i laila (cf. Hebrews 11:13-40).

Ua ‘ike ka po‘e haumāna ‘a‘ole i loko o lākou ke aupuni o ke Akua i kēlā manawa, a ua ‘ike ‘ia e like me kēia, ka mea i hiki mai ma hope o Luke 17:21, hō‘ike:

¹¹ A i ko lakou lohe ana i keia mau mea, olelo mai la oia i kekahi olelonane hou, no ka mea, ua kokoke ia i Ieruselema, a no ko lakou manao e ike koke ia ke aupuni o ke Akua (Luka 19:11).

Ua maopopo ke Aupuni i ka wā e hiki mai ana

Pehea ‘oe e ‘ike ai inā kokoke mai ke Aupuni? Ko e kongā ‘o e fehu‘i ko iā, na‘e hiki ‘e Sīsū ‘a e ngaahi me‘a na‘e hoko ‘o e kikite (Luke 21:8–28) pea ako‘i:

²⁹ E nana i ka laau fiku, a me na laau a pau. ³⁰ I ka wā e o‘o mai ai lākou, ‘ike a ‘ike ‘oukou i ke kokoke mai o ke kauwela. ³¹ Pela no hoi oe, **Aia ike oukou e hanaia mai ana keia mau mea, e ike oukou ua kokoke mai ke aupuni o ke Akua (Luke 21:29-31).**

Ua makemake ‘o Iesū e hahai kāna po‘e kānaka i nā hanana wānana e ‘ike i ka wā e hiki mai ai ke Aupuni. Na‘e pehē ‘e Sīsū ki he‘ene kakaí ke nau tokanga mo tokanga ki he ngaahi me‘a na‘e kikite (Luke 21:36; Ma‘ake 13:33–37). ‘Oiai nā ‘ōlelo a Iesu, he nui nā hō‘emi i ka nānā ‘ana i nā hanana pili i ka honua.

Ma Luka 22 & 23, ua hoike hou mai o Iesu, o ke aupuni o ke Akua, he mea ia e hookoia ma keia mua aku i kana ao ana.

¹⁵ “Me ka makemake nui a’u i makemake ai e ‘ai pū me ‘oukou i kēia mōliaola ma mua o ko’u ‘eha ‘ana; ¹⁶ no ka mea, ke olelo aku nei au ia oukou, aole au e ai hou ia mea, a hooko ia iloko o ke aupuni o ke Akua. ¹⁷ Lalau iho la ia i ke kiaha, hoomaikai aku la, i mai la, E lawe oukou i keia, a e mahele ia oukou iho; ¹⁸ No ka mea, ke olelo aku nei au ia oukou, aole au e inu i ka hua o ke kumu waina, a hiki mai ke aupuni o ke Akua” (Luka 22:15–18).

³⁹ Akā, ‘o kekahi o ka po’e hana hewa i kaulia pū me ia ma ke ke’a, ua ‘ōlelo hō’ino ‘o ia iā ia, ‘ī maila, Inā ‘o ‘oe ka Mesia, e ho’ōla ‘oe iā ‘oe iho, a e ho’ōla ho’i iā mākou. ⁴⁰ Papa aku la kona hoa ia ia, i aku la ia ia, Aole anei oe i makau i ke Akua, no ka mea, ua hoahewa pu oe me ia. ⁴¹ A he pono no makou, no ka mea, ua pono makou, no ka mea, ua ukuia mai makou e like me ka makou i hana’i, aole nae i hana hewa keia mea. ⁴² I aku la ia ia Iesu, E ka Haku, e hoomanao mai oe ia’u i kou hiki ana i kou aupuni. ⁴³ I mai la o Iesu ia ia, Amene, ke olelo aku nei au ia oe, i keia la o oe pu kekahi me au iloko o ka Paradaiso. (Luka 23:39-43 , Aramaic ma ka ‘ōlelo Pelekania.

‘A’ole hiki mai ke aupuni o ke Akua i ka wā i pepehi ‘ia ai ‘o Iesū e like me kā Mareko lāua ‘o Luka i hō’ike mai ai iā mākou:

⁴³ ‘O Iosepa no ‘Arimatia, he lālā ‘aha kūkā ko’iko’i, ‘o ia e kali ana i ke aupuni o ke Akua, e hele mai ana a me ka ikaika... (Mareko 15:43).

⁵¹ No Arimataia oia, he kulanakauhale o ka poe Iudaio, a e kali ana no hoi i ke aupuni o ke Akua (Luka 23:51).

Ma hope o ke alahouana (1 Corinthians 15: 50-55) e hānau hou ‘ia nā Karistiano e komo i ke aupuni o ke Akua, e like me kā loane i kākau ai:

³ Olelo mai la o Iesu ia ia, i mai la, Oiaio, he oiaio ka’u e olelo aku nei ia oe, Ina e hānau hou ole ia, aole e hiki ia ia ke ike i ke aupuni o ke Akua. ⁴ Ninau aku la o Nikodemo ia ia, Pehea la e hiki ai ke

hanauia ke kanaka i kona wa elemakule? E hiki anei ia ia ke komo hou iloko o ka opu o kona makuwahine, a e hanauia? ⁵ Olelo mai la o Iesu, "He oiaio ka'u e olelo aku nei ia oe, ina aole e hanauia kekahi i ka wai a me ka Uhane, aole hiki ia ia ke komo i ke aupuni o ke Akua (Ioane 3:3-5).

‘O ka po‘e kānaka wale nō o ke Akua e ‘ike i ke aupuni hope loa o ke Akua ma hope o ka milenia.

‘Ānō e ho‘omaopopo hou ‘oe ma hope o ko Iesu ala hou ‘ana, ua a‘o hou ‘o ia e pili ana i ke Aupuni o ke Akua:

³ Ua hō‘ike ‘o ia iā ia iho me ka ola ma hope o kona ‘eha ‘ana ma nā hō‘ike hewa ‘ole he nui, i ‘ike ‘ia e lākou i nā lā he kanahā a ‘ōlelo ‘o ia i nā mea e pili ana i ke aupuni o ke Akua (Acts 1: 3).

‘O ka ‘ōlelo mua a me ka hope a Iesu i hā‘awi ai e pili ana i ke aupuni o ke Akua! Ua hele mai ‘o Iesū ma ke ‘ano he ‘elele e a‘o e pili ana i kēlā Aupuni.

Na‘e toe fekau ‘e Sīsū ‘a e ‘Aposetolo ko Sione ke ne tohi fekau‘aki mo e Pule‘anga milenia ‘o e ‘Otuá ‘e hoko ‘i he māmaní. E nānā i ka mea āna i kauoha ai iā Ioane e kākau:

⁴ Ua ike au i na uhane o ka poe i okiia ke poo no ko lakou hoike ana ia Iesu, a no ka olelo a ke Akua, ka poe i hoomana ole i ka holoholona a me kona kii, aole hoi i loa ka hoailona ma ko lakou lae, a me ko lakou mau lima. A noho lakou a noho alii pu me Kristo i hookahi tausani makahiki (Hoikeana 20:4).

Ua a‘o ka po‘e Karistiano mua e noho ke aupuni milenio o ke Akua ma ka honua a pani i nā aupuni o ke ao nei e like me kā ka Baibala e a‘o ai (cf. Revelation 5:10, 11:15).

No ke aha, inā he mea ko‘iko‘i ke aupuni o ke Akua, ‘a‘ole i lohe nui loa e pili ana iā ia?

No ka mea, ua kapa ‘ia ‘o Iesu he mea pohihihi:

¹¹ I mai la oia ia lakou, Ua haawiia mai ia oukou e ike i ka mea pohihihi o ke aupuni o ke Akua; aka, i ka poe mawaho, ua hiki mai na mea a pau ma na olelonane (Mark 4:11).

I kēia mau lā, he mea pohihihi ke Aupuni ‘oia’i’o o ke Akua i ka hapa nui o ka ho‘olālā a ke Akua (e nānā pū i kā mākou puke manuahi, ma ka pūnaeweale ma www.ccog.org inoa: [‘O ka mea pohihihi o ka ho‘olālā a ke Akua No ke aha i hana ai ke Akua i kekahi mea? No ke aha ke Akua i hana ai ia oe?’](#)).

E no‘ono‘o ho‘i, ua ‘ōlelo mai ‘o Iesū e hiki mai ana ka hopena (koke) MAHOPE iho o ka ha‘i ‘ia ‘ana o ka ‘euanelio o ke aupuni ma ka honua a pau i mea hō‘ike.

¹⁴ A e ha‘i ‘ia kēia ‘euanelio o ke aupuni ma ka honua a pau i mea hō‘ike i nā lāhui a pau, a laila hiki mai ka hopena (Matthew 24:14).

‘O ka ha‘i ‘ana i ka ‘euanelio o ke aupuni o ke Akua he mea nui a pono e ho‘okō ‘ia i **keia mau manawa hope**. He "'ōlelo maika‘i" ia e hā‘awi ana i ka mana‘olana maoli i nā ma‘i o ke kanaka, ‘oiai nā mea a nā alaka‘i politika e a‘o ai.

Inā ‘oe e no‘ono‘o i nā ‘ōlelo a Iesū, pono e akaka ka ‘ekalesia Kalikiano maoli e ha‘i aku i kēlā ‘euanelio o ke aupuni i kēia manawa. ‘O kēia ka mea nui o ka Ekalesia. A no ka hana pono ‘ana i kēia, pono e ho‘ohana ‘ia nā ‘ōlelo he nui. ‘O kēia ka mea *Ke hoomau nei* Ke hooikaika nei ka Ekalesia o ke Akua e hana. A ‘o ia ke kumu i unuhi ‘ia ai kēia puke i nā ‘ōlelo he nui.

Ua a‘o ‘o Iesū ‘a‘ole e ‘ae ka hapa nui i kona ala:

¹³ "E komo ma ka ipuka pilikia; no ka mea, he akea ka puka a he akea hoi ke ala e hiki aku ai i ka make, a ua nui ka poe e komo ana malaila. ¹⁴ No ka mea, he ololi ka ipuka, he pilikia hoi ke ala e hiki aku ai i ke ola, a he kakaikahi ka poe i loaia. (Mataio 7:13-14)

‘O ka ‘euanelio o ke aupuni o ke Akua ke alaka‘i i ke ola!

He mea hoihoi paha ke 'ike, 'oiai 'o ka hapa nui o ka po'e e 'ōlelo nei he Kristiano 'a'ole i 'ike i ka mana'o 'o ka mana'o nui o Kristo i ka ha'i 'ana i ka 'euanelio o ke Aupuni o ke Akua, ua ho'omaopopo pinepine ka po'e kālaihonua a me nā mea kākau mo'olelo 'o ia ka mea a ka Baibala e a'o maoli ai.

Akā, ua mana'o 'o Iesū i kāna mau haumāna e a'o i ka 'euanelio o ke aupuni o ke Akua (Luka 9:2, 60). No ka mea, e ho'okumu 'ia ke aupuni i ka wā e hiki mai ana ma luna o nā kānāwai o ke Akua, e lawe mai ia i ka maluhia a me ka pōmaika'i - a 'o ka ho'olohe 'ana i kēlā mau kānāwai i kēia makahiki e alaka'i i ka maluhia maoli (Salamo 119:165,172; Epeso 2:15).

A ua ikeia keia euanelio o ke aupuni ma ke Kauoha Kahiko.

3. Ua ikeia anei ke aupuni ma ke Kauoha Kahiko?

‘O ka ‘ōlelo mua a me ka hope hope a Iesu i ho‘opa‘a ‘ia ‘o ka ha‘i ‘ana i ka ‘euanelio o ke Aupuni o ke Akua (Mareko 1:14-15; Acts 1:3).

‘O ke aupuni o ke Akua kahi mea i ‘ike ‘ia e ka po‘e Iudaio i ka wā o Iesū e like me ka mea i ‘ōlelo ‘ia ma kā lākou palapala hemolele, a mākou e kapa nei i ke Kauoha Kahiko.

Ua a‘o ‘o Daniel e pili ana i ke Aupuni

Ua kakau ke kaula Daniela:

⁴⁰ A o ka ha o ke aupuni, e like auanei ia me ka ikaika o ka hao, i ka wa e nahaha ai ka hao i na mea a pau; a e like me ka hao e weluwelu ai, pela no e wawahi ai ia aupuni a e wawahi i na mea e ae a pau. ⁴¹ No ka mea, ua ike oe i na wawae a me na manamana wawae, he palolo a ka potera kekahi, a he hao kekahi, e maheleia ke aupuni; Aia nō ka ikaika o ka hao i loko ona, e like me kou ‘ike ‘ana i ka hao i hui pū ‘ia me ka pālolo. ⁴² A e like me nā manamana wāwae o nā wāwae he hao kekahi, a he pālolo kekahi, pēlā nō e ikaika ai ke aupuni, a he palupalu kekahi. ⁴³ E like me kou ike ana i ka hao i hui pu ia me ka palolo seramika, e hui pu lakou me na hua kanaka; aole nae e pili kekahi i kekahi, e like me ka hui ole o ka hao me ka palolo. ⁴⁴ A i na la o keia mau alii, e kukulu auanei ke Akua o ka lani i aupuni e pau ole ana; ‘a‘ole e waiho ‘ia ke aupuni i nā kānaka ‘ē; e weluwelu a e hoopau ia mau aupuni a pau, a e mau loa no ia (Daniela 2:40–44).

¹⁸ Akā, e loa‘a ke aupuni i ka po‘e haipule o ka Mea Ki‘eki‘e, a e loa‘a iā lākou ke aupuni a mau loa aku, a mau loa aku.’ (Daniela 7:18).

²¹ Ua kia‘i au, a ‘o ia pū ho‘okahi i kua aku i ka po‘e haipule, a lanakila ‘o ia ma luna o lākou. ²² a hiki mai ka Mea Kahiko, a hookolokoloia no ka poe haipule o ka Mea Kiekie, a hiki mai ka manawa e noho ai ka poe haipule i ke aupuni. (Daniela 7:21-22)

Mai Daniela mai, ua ike kakou e hiki mai ana ka manawa e hoopau ai ke aupuni o ke Akua i na aupuni o keia ao a mau loa aku. Ua a'o pū mākou e loa'a i ka po'e haipule kā lākou kuleana i ka loa'a 'ana o kēia aupuni.

'O nā 'āpana he nui o nā wānana a Daniel no ko mākou manawa i ka 21st kenekulia.

E nana i kekahi mau pauku mai ke Kauoha Hou:

¹² "'O nā pepeiaohao he 'umi āu i 'ike ai, 'o ia nā ali'i he 'umi i loa'a 'ole ke aupuni i kēia manawa, akā loa'a iā lākou ka mana no ka hora ho'okahi e like me nā ali'i me ka holoholona. ¹³ Hookahi lakou manao, a e haawi aku lakou i ko lakou mana a me ka mana i ka holoholona. ¹⁴ E kua aku lakou nei i ke Keikihipa, a e lanakila auanei ke Keikihipa maluna o lakou, no ka mea, oia ka Haku o na haku a me ke Alii o na'lii; a 'o ka po'e me ia, ua kāhea 'ia lākou, a ua koho 'ia, a ua kūpa'a. (Hoikeana 17:12-14)

No laila, 'ike mākou ma ke Kauoha Kahiko a me ke Kauoha Hou i ka mana'o e hiki mai ana ke aupuni honua me nā 'āpana he 'umi a na ke Akua e ho'opau a ho'okumu i kona aupuni.

Ua a'o 'o 'Isaia no ke aupuni

Ua ho'oikaika ke Akua iā 'Isaia e kākau e pili ana i ka hapa mua o ke aupuni o ke Akua, 'o ke tausani makahiki noho ali'i i kapa 'ia 'o ka Millennium, penei:

¹ E puka mai ana ke kookoo mai ke kumu mai o lese, A e kupu mai ka lala mailoko mai o kona aa. ² Maluna ona ka Uhane o ka Haku, Ka Uhane o ka naauao a me ka ike, Ka Uhane o ka olelo ao a me ka ikaika, Ka Uhane o ka ike a me ka makau ia lehova.

³ Aia kona olioli i ka makau ia lehova, Aole ia e hooponopono ma ka ike ana o kona mau maka, Aole hoi e hooponopono ma ka lohe ana o kona mau pepeiao; ⁴ Aka, e hooheua oia i ka poe ilihune me ka pono, A e hooponopono ma ka pololei

no ka poe akahai o ka honua; E hahau no ia i ka honua me ke kookoo o kona waha, A me ka hanu o kona mau lehelehe e pepehi ai oia i ka poe hewa. ⁵ O ka pono ke kaei o kona puhaka, A o ka oiaio ke kaei o kona puhaka.

⁶ "E noho pu no ka iliohae me ke keikihipa, E moe pu no ka leopadi me ke kao keiki, O ke keikibipi a me ka liona opiopio, a me ka mea i kupalua pu; A na ke keiki uuku lakou e alakai. ⁷ E ai no ka bipi a me ka bea; E moe pu ka lakou mau keiki; A e 'ai ka liona i ka mau'u e like me ka bipi. ⁸ E pā'ani nō ke keiki hānai ma ka lua o ka mo'o make, A e kau ke keiki i ukuhi 'ia i kona lima ma ka lua o ka mo'o mo'oawa'awa. ⁹ Aole lakou e hana ino, aole hoi e luku ma ko'u mauna hoano a pau, No ka mea, e piha ka honua i ka ike ia lehova, E like me ka uhi ana o na wai i ke kai.

¹⁰ "A i kela la, e loa no ka Moa o lese, Ka mea e ku i hae no na kanaka; No ka mea, e imi ko na aina e ia ia, A e nani kona wahi maha." (Isaia 11:1-10)

'O ke kumu a'u i kuhikuhi ai i kēia 'o ka hapa mua a i 'ole ka māhele mua o ke aupuni o ke Akua, 'o ia ka manawa e kino ai ia (ma mua o ka manawa e iho mai ai ke kūlanakauhale ho'āno, 'o Ierusalemā Hou mai ka lani mai, Hō'ike 21) a mau makahiki ho'okahi tausani. Ua hō'ia 'o 'Isaia i ke 'ano kino o kēia māhele i kona ho'omau 'ana me:

¹¹ A hiki aku ia la, E kau hou mai ka Haku i kona lima, i ka lua o ka manawa, E hoola i ke koena o kona poe kanaka i koe, Mai Asuria a me Aigupita, Mai Paterosa mai, a mai Kusa mai, Mai Elama mai, a me Sinara, Mai Hamata mai, a me na mokupuni o ke kai.

¹² E kau nō 'o ia i hae no nā lāhui kanaka, A e hō'ulu'ulu 'o ia i ka po'e i kipaku 'ia o ka 'Isera'ela, A e hō'ulu'ulu i ka po'e i puehu 'ia o ka Iuda, Mai nā kihi 'ehā o ka honua. ¹³ E ha'alele ho'i ka huāhuā o 'Eperaima, A e 'oki 'ia nā 'enemi o ka Iuda; 'A'ole e lili 'o 'Eperaima iā Iuda, 'A'ole e ho'opilikia 'o Iuda iā 'Eperaima. ¹⁴ Aka, e lele lakou ilalo ma ka poohiwi o ko Pilisetia ma ke komohana; E hao pu lakou i na kanaka o ka Hikina; E kau lakou i ko lakou lima maluna o Edoma a me Moaba; A e hoolohe na kanaka o Amona ia

lakou. ¹⁵ E hoopau loa ana o lehova i ke alelo o ke kai o Aigupita; Me kona makani ikaika, e lulu oia i kona lima maluna o ka muliwai, A e hahau ia mea ma na kahawai ehiku, A e alakai i na kanaka ma kela kapa maloo. ¹⁶ E loa no ke alanui no ke koena o kona poe kanaka, Ka poe e koe mai Asuria mai, E like me ka Iseraela I ka la i pii mai ai ia mai ka aina o Aigupita mai. (Isaia 11:11-16)

Ua ho‘oikaika ‘ia ‘o ‘Isaia e kākau:

² E hiki mai auanei keia i na la mahope, E hookupaaia ka mauna o ka hale o lehova maluna pono o na mauna, A e hookiekieia'e maluna o na puu; A e holo na aina a pau ilaila. ³ He nui na kanaka e hele mai, a e olelo mai, E hele mai, e pii kakou i ka mauna o lehova, I ka hale o ke Akua o Iakoba; E ao mai oia ia kakou i kona mau aoao, A e hele kakou ma kona mau kuamoo. **No ka mea, mai Ziona aku e puka aku ai ke kanawai,** A me ka olelo a ka Haku mai Ierusalemā mai. ⁴ E ho‘oponopono ‘o ia i waena o nā lāhui kanaka, A e pāpā aku i nā kānaka he nui; E kui lakou i ka lakou mau pahikaua i oopalau, A i ka lakou mau ihe i pahi pahi; **Aole e hapai ka aina i ka pahikaua ku e i ka aina, Aole hoi lakou e ao hou i ke kaua.** ... ¹¹ E hoohaahaa ia na maka kiekie o kanaka, E hoohaahaaia ka haaheo o kanaka, A o lehova wale no ke hookiekieia ia la. (Isaia 2:2-4,11)

No laila, e lilo ia i manawa utopia o ka maluhia ma ka honua. ‘O ka hope, e mau loa ana kēia, me ka noho ali‘i ‘ana o Iesū. Ma muli o nā palapala hemolele (Salamo 90:4; 92:1; Isaia 2:11; Hosea 6:2), ke a‘o nei ka Talmud Iudaio i kēia mau makahiki he 1,000 (Babylonian Talmud: Tractate Sanhedrin Folio 97a).

Ua ho‘oikaika ‘ia ‘o ‘Isaia e kākau i kēia:

⁶ No ka mea, ua hanauia ke Keiki na kakou, Ua haawiia mai he Keiki na kakou; A ma kona poohiwi ke aupuni. A e kapa ‘ia kona inoa ‘o Kupaianaha, ‘O ka ‘Ōlelo a‘o, ke Akua mana, ka Makua mau loa, ke Ali‘i o ka Maluhia. ⁷ O ka mahuahua ana o kona aupuni, a me ka malu, Aole loa e pau, Ma ka nohoalii o Davida, a maluna hoi o kona aupuni, E hooponopono ia mea, a e hookupaa ia me ka

hoopono a me ka pololei, Mai ia manawa aku, a mau loa aku. Na ka ikaika o Iehova o na kaua e hana i keia. (Isaia 9:6-7)

E nana i olelo mai o Isaia e hele mai ana o Iesu e kukulu i aupuni me ke aupuni. 'Oiai he nui ka po'e e 'Ölelo nei iā Kristo e 'Ölelo nei i kēia 'atikala, 'oi aku ho'i i ka mahina 'o Dekemaba i kēlā me kēia makahiki, 'a'ole lākou e nānā i ka wānana 'ana ma mua o ka hānau 'ana o Iesū. Hō'ike ka Baibala i ke aupuni o ke Akua me nā kānāwai ma luna o nā kupa, a 'o Iesū ke ali'i ma luna ona. Ua wānana 'o 'Isaia, Daniela, a me nā mea 'ē a'e.

'O nā kānāwai o ke Akua ke ala o ke aloha (Mataio 22:37-40; Ioane 15:10) a e ho'omalū 'ia ke aupuni o ke Akua ma luna o ia mau kānāwai. No laila ke aupuni o ke Akua, 'oiai ka nui o ka honua e nānā iā ia, e ho'okumu 'ia ma ke aloha.

Halelu a me na mea hou aku

'A'ole wale 'o Daniel lāua 'o 'Isaia i ho'oikaika 'ia e ke Akua e kākau e pili ana i ke aupuni o ke Akua e hiki mai ana.

Ua ho'oikaika 'ia 'o Ezekiel e kākau i kēlā po'e o *pau loa* ka 'ohana 'O ka 'Isera'ela ('a'ole ka po'e Iudaio wale nō) ka po'e i ho'opuehu 'ia i ka wā o ka Popilikia Nui e hō'ulu'ulu 'ia i loko o ke aupuni mileniuma:

¹⁷ No laila, e 'Ölelo 'oe, Ke 'Ī mai nei 'o Iēhova ka Haku penei, E hō'ulu'ulu au iā 'oukou mai nā lāhui kanaka mai, e hō'ulu'ulu iā 'oukou mai nā 'āina i ho'opuehu 'ia ai 'oukou, a e hā'awi aku au i ka 'āina o ka 'Isera'ela no 'oukou. ¹⁸ A e hele aku lakou ilaila, a e lawe aku lakou i kona mau mea inainaia a pau, a me kona mau mea e inainaia a pau mai laila aku. ¹⁹ A laila e hā'awi au iā lākou i ho'okahi na'au, a e hā'awi au i 'uhane hou i loko o lākou, a e lawe au i ka na'au pōhaku mai loko aku o ko lākou 'i'o, a e hā'awi aku au i na'au 'i'o no lākou; ²⁰ i hele lakou ma ko'u mau kanawai, a e malama hoi i ko'u mau kanawai, a e hana hoi ma ia mau mea; a e lilo lakou i poe kanaka no'u, a owau auanei ko lakou Akua. ²¹ Akā, 'o ka po'e i hahai ko lākou na'au i ka makemake i kā lākou mau mea e ho'opailua 'ia, a e ho'opa'i au i

**kā lākou hana ma luna o ko lākou mau po‘o iho," wahi a lēhova
ka Haku (Ezekiel 11:17-21).**

‘A‘ole e ho‘opuehu hou ‘ia nā mamo o nā ‘ohana o ka ‘Isera‘ela, akā e ho‘olohe lākou i nā kāmāwai o ke Akua a ho‘ōki i ka ‘ai ‘ana i nā mea ho‘opailua (Leviticus 11; Deuteronomy 14).

E nānā i kēia ma nā Salamo e pili ana i ka ‘euanelio o ke aupuni o ke Akua:

²⁷ E hoomanao na welau a pau o ka honua, a e huli ia lehova, A e hoomana aku na ohana a pau i mua ou. ²⁸ No ka mea, no lehova ke aupuni, A e noho alii oia maluna o ko na aina e. (Halelu 22:27-28)

⁶ O kou nohoalii, e ke Akua, he mau loa no ia; ‘O ke ko‘oko‘o o ka pono, ‘o ia ke ko‘oko‘o o kou aupuni. (Halelu 45:6)

¹ E oli aku i ka Haku i mele hou. E oli aku i ka Haku, e ka honua a pau. ² E mele ia lehova, e hoomaikai i kona inoa; E hai aku i ka euanelio o kona hoola ana i kela la i keia la. ³ E hai aku i kona nani iwaena o ko na aina e, I kona mau mea kupanaha hoi iwaena o na kanaka a pau. (Halelu 96:1-3 ; pela no hoi ma 1 Nalii 16:23-24)

¹⁰ E mililani aku kau mau hana a pau ia oe, E hoomaikai aku kou poe haipule ia oe. ¹¹ E olelo lakou i ka nani o kou aupuni, A e olelo no hoi i kou mana, ¹² E hoike aku i na keiki a kanaka i kana mau hana mana, A me ka nani nani o kona aupuni. ¹³ He aupuni mau loa kou aupuni, A e mau ana kou aupuni i na hanauna a pau. (Halelu 145:10-13)

Na‘e tohi foki ‘a e kau tangata tohi ‘i he Fuakava Motu‘á ‘o kau ki he ngaahi me‘a ‘o e pule‘angá (e.g. Ezekiel 20:33; Obadia 21; Mika 4:7).

No laila, i ka wā i ho‘omaka ai ‘o Iesū e a‘o i ka ‘euanelio o ke Aupuni o ke Akua, ua kama‘āina kona po‘e hālāwai i ka mana‘o kumu.

4. Ua ao anei ka poe lunaolelo i ka euanelio o ke aupuni?

‘Oiai he nui ka po‘e e hana nei e like me ka ‘euanelio ‘o ka nūhou maika‘i wale nō e pili ana i ke kanaka o Iesū, ‘o ka ‘oia‘i‘o ua a‘o nā haumāna a Iesu i ka ‘euanelio o ke Aupuni o ke Akua. ‘O ia ka ‘ōlelo a Iesu i lawe mai ai.

Na‘e tohi ‘e he ‘Aposetolo ko Paulá ‘o kau ki he Pule‘anga ‘o e ‘Otua mo Sīsū:

⁸ A komo aku la ia iloko o ka halehalawai, a olelo wiwo ole aku i na malama ekolu, e noonoo ana a e hoohuli i na mea o ke aupuni o ke Akua (Acts 19:8).

²⁵ A he oiaio, ano, ua ike au ia oukou a pau, ka poe a'u i hele aku ai e hai aku i ke aupuni o ke Akua (Acts 20:25).

²³ A i ko lakou hoakaka ana i ka la, nui na mea i hele mai io na la ma kona wahi, a hoike mai la ia ia lakou, a hoike mai i ke aupuni o ke Akua, e hoohuli mai ia lakou ma ke kanawai o Mose a me ka poe kaula, mai kakahiaka a ahiahi. ... ³¹ e hai ana i ke aupuni o ke Akua, a e ao aku i na mea e pili ana i ka Haku o Iesu Kristo me ka wiwo ole, aohe mea papa aku ia ia (Acts 28:23, 31).

E ho‘omaopopo ‘o ke aupuni o ke Akua ‘a‘ole ia no Iesu wale nō (‘oiai ‘o ia kahi hapa nui o ia mea), e like me kā Paulo i a‘o ai no Iesu ma kahi ka‘awale mai kāna mea i a‘o ai no ke Aupuni o ke Akua.

Ua kapa ‘ia ‘o Paulo ‘o ka ‘euanelio a ke Akua, akā ‘o ia ka ‘euanelio o ke aupuni o ke Akua:

⁹ ... ua hai aku makou ia oukou i ka euanelio a ke Akua... ¹² i hele pono oukou i ke Akua nana oukou i hea mai i kona aupuni a me kona nani. (1 Tesalonika 2:9, 12)

Ua kapa ‘ia ‘o Paulo ‘o ka ‘euanelio a Kristo (Roma 1:16). Ka "olelo maikai" a Iesu, ka olelo ana i ao mai ai.

E no'ono'o 'a'ole ia he 'euanelio e pili ana i ke kanaka o Iesu Kristo a i 'ole e pili ana i ke ola pilikino. Ua 'Ōlelo 'o Paulo 'o ka 'euanelio a Kristo e pili ana i ka ho'olohe 'ana iā Iesū, i kona ho'i 'ana mai, a me ka ho'opa'i 'ana a ke Akua:

⁶ ... Na ke Akua e uku mai me ka popilikia i ka poe hoopilikia ia oukou, ⁷ a e haawi aku ia oukou i ka poe popilikia me makou, i ka wa e hoikeia mai ai ka Haku o Iesu, mai ka lani mai, me kona poe anela mana; ⁸ I ke ahi lapalapa e hoopai ana i ka poe ike ole i ke Akua, a me ka poe malama ole i ka euanelio a ko kakou Haku o Iesu Kristo. ⁹ E hoopaiia lakou i ka make mau loa, mai ke alo mai o ka Haku, a me ka nani o kona mana; ¹⁰ i kona hiki 'ana mai, i kēlā lā, e ho'onani 'ia i kāna po'e haipule a e mahalo 'ia i waena o ka po'e mana'o'i'o a pau, no ka mea, ua mana'o'i'o 'ia kā mākou hō'ike iā 'oukou (2 Tesalonika 1:6-10).

Ke hoike mai nei ke Kauoha Hou, he mea ia e loaia ia kakou ke aupuni, aole ia kakou i keia manawa.

²⁸ ke loaia nei ia kakou ke aupuni hiki ole ke hoonaueia (Hebera 12:28).

Hiki iā mākou ke hopu a nānā i mua e lilo i 'āpana o ke Aupuni o ke Akua i kēia manawa, akā 'a'ole mākou i komo piha.

Ua hō'ia 'o Paulo 'a'ole hiki ke komo piha i ke aupuni o ke Akua ma ke 'ano he kanaka kino, e like me ka mea e hiki mai ana *mahope* ke alahouana:

⁵⁰ Eia ka'u e olelo aku nei, e na hoahanau, aole e hiki i ka io a me ke koko ke loaia ke aupuni o ke Akua; 'a'ole ho'i i ho'oili mai ka palaho i ka palaho 'ole. ⁵¹ Aia hoi, ke hai aku nei au ia oukou i ka mea pohihihi: Aole kakou a pau e hiamoe, aka, e hoololiia kakou a pau— ⁵² i ka manawa, i ka omo ana o ka maka, i ka pu hope loa. No ka mea, e kani ka pu, a e hoalaia mai ka poe make me ka palaho ole, a e hoololiia kakou (1 Korineto 15:50-52).

¹ No laila ke kauoha aku nei au iā ‘oe i mua o ke Akua a me ka Haku ‘o Iesū Kristo, nāna e ho‘oponopono i ka po‘e ola a me ka po‘e make i kona ‘ikea ‘ana mai a me kona aupuni.

(2 Timoteo 4:1)

‘A‘ole wale ‘o Paulo i a‘o i kēlā, akā ‘o ia ho‘i e hā‘awi ‘o Iesū i ke aupuni i ke Akua ka Makua:

²⁰ Aka, ano, ua ala mai o Kristo mai ka make mai, a ua lilo ia i hua mua o ka poe i hiamoe. ²¹ No ka mea, ma ke kanaka mai ka make, ma ke kanaka hoi i hiki mai ai ke alahouana o ka poe make. ²² No ka mea, e like me ka make ana o na mea a pau iloko o Adamu, pela no e hoolaila i na mea a pau iloko o Kristo. ²³ Akā, ‘o kēlā mea kēia mea ma kona ‘ano iho: ‘o Kristo ka hua mua, a ma hope ka po‘e no Kristo i kona hiki ‘ana mai. ²⁴ A laila hiki mai ka hopena, ke hā‘awi ‘o ia i ke aupuni i ke Akua ka Makua, i ka wā e ho‘opau ai ‘o ia i nā aupuni a pau, a me nā mana a me nā mana. ²⁵ No ka mea, he pono no ia e noho alii, a waiho iho la ia i na enemi a pau malalo iho o kona mau wawae. (1 Korineto 15:20-25).

Na‘e toe ako‘i foki ‘e Paula ‘e ‘ikai ke ma‘u ‘a e Pule‘anga ‘o e ‘Otuá ‘a e kakai angahala (fakataha fakafofonga‘i).

⁹ Aole anei oukou i ike, aole e loa ke aupuni o ke Akua i ka poe hewa? Mai hoopunipuni. ‘A‘ole ka po‘e ho‘okamakama, ‘a‘ole ka po‘e ho‘omana ki‘i, ‘a‘ole ka po‘e moe kolohe, ‘a‘ole ka po‘e ho‘okamakama, ‘a‘ole ka po‘e sodoma. ¹⁰ ‘A‘ole ka po‘e ‘aihue, ‘a‘ole ka po‘e puni waiwai, ‘a‘ole ka po‘e ‘ona, ‘a‘ole ka po‘e ha‘iha‘i, ‘a‘ole ka po‘e ‘aihue e loa‘a ke aupuni o ke Akua (1 Korineto 6:9-10).

¹⁹ Ano, ua akaka na hana o ke kino, oia ka moe kolohe, ka haumia, ka moe kolohe, ²⁰ ka hoomanakii, ka hoomanamana, ka inaina, ka paio, ka lili, ka huhu, ka manao kuko, ka manao kue, ka manao ku e, ²¹ ka lili, ka pepehi kanaka, ka ona, ka lealea, a me na mea like; ‘O ka‘u e ha‘i aku nei iā ‘oe ma mua, e like me ka‘u i ‘ōlelo aku ai

iā 'oe i ka wā ma mua, 'o ka po'e e hana ana i kēia mau mea, 'a'ole lākou e loa'a ke aupuni o ke Akua (Galatia 5:19-21).

⁵ No ka mea, ua ike oukou i keia, aole ka mea moe kolohe, ka mea haumia, aole ka mea puniwaiwai, oia ka hoomanakii, aole e loaia ia ke aupuni o Kristo a me ke Akua (Epeso 5:5).

He mau kūlana ko ke Akua a koi aku i ka mihi i ka hewa i hiki ai ke komo i kona aupuni. Na'e fakatokanga'i 'e he 'Aposetolo ko Paulá 'e 'ikai ke ako'i 'e he ni'ihi ko e ongoongolelei 'a Sīsuú ko e tali, ka ko e taha 'oku pehē:

³ Ia oukou ke aloha a me ka malu mai ke Akua ka Makua mai a me ko kakou Haku o Iesu Kristo. ⁴ ka mea i haawi ia ia iho no ko kakou hewa, i hoopakele mai ia ia kakou i keia au ino, e like me ka makemake o ko kakou Akua ka Makua; ⁵ ia ia ka hoonani mau loa ia ao aku. Amene. ⁶ Ke kahaha nei au i ko oukou huli koke ana mai ka mea i hea mai ia oukou ma ka lokomaikai o Kristo, i ka euanelio okoa; ⁷ 'a'ole ia he mea 'ē a'e; aka, ke hoohihia nei kekahi poe ia oukou, me ka makemake e hookahuli i ka euanelio a Kristo. ⁸ Akā, inā 'o mākou, a he 'ānela paha mai ka lani mai, e ha'i aku iā 'oukou i ka 'euanelio 'ē a'e i ka mea a mākou i ha'i aku ai iā 'oukou, e hō'ino 'ia 'o ia. ⁹ E like me kā mākou i 'ōlelo ai ma mua, ke 'ōlelo hou aku nei au, inā e ha'i aku kekahi iā 'oukou i ka 'euanelio 'ē a'e i ka mea i loa'a iā 'oukou, e hō'ino 'ia 'o ia. (Galatia 1:3-9)

³ Aka, ke makau nei au, e like me ka nahesa i hoopunipuni aku ai ia Eva i kona maalea, pela hoi e hoopauia ai ko oukou naau mai ka manao pono ia Kristo. ⁴ No ka mea, ina e hai aku ka mea e hele mai ana ia Iesu i ka mea a makou i hai ole aku ai, a i loaia ia oukou ka uhane okoa i loaia ole ia oukou, a i ka euanelio okoa a oukou i malama ole ai, e aho no oukou e hoomanawanui. (2 Korineto 11:3-4)

He aha ka "ē a'e" a me ka "'oko'a," wahahe'e maoli, euanelio?

He mau 'āpana like 'ole ka 'euanelio wahahe'e.

Ma ke‘ano laulā, ke mana‘o‘i‘o nei ka ‘euanelio wahahe‘e ‘a‘ole pono ‘oe e ho‘olohe i ke Akua a ho‘ā‘o maoli e ola ‘oia‘i‘o i kona ‘ao‘ao me ka ‘ōlelo ‘ana e ‘ike iā ia (cf. Matthew 7:21-23). He mana‘o pono‘ī.

Ua ho‘opunipuni ka nahesa iā Eva e hā‘ule no ka ‘euanelio wahahe‘e kokoke i 6000 mau makahiki i hala (Genesis 3) - a ua mana‘o nā kānaka ua ‘oi aku ko lākou ‘ike ma mua o ke Akua a pono lākou e ho‘oholo i ka maika‘i a me ka hewa no lākou iho mai ia manawa. ‘Ae, ma hope o ka hiki ‘ana mai o Iesū, ua ho‘opili pinepine ‘ia kona inoa i nā ‘euanelio wahahe‘e like ‘ole - a ke ho‘omau nei kēia a e ho‘omau ‘ia i ka manawa o ka Antikristo hope loa.

I kēia manawa i ka manawa o ka ‘Aposetolo Paulo, ‘o ka ‘euanelio wahahe‘e he Gnostic / Mystic hui ‘ana o ka ‘oia‘i‘o a me ka hewa. Mana‘o maoli ka po‘e Gnostics ‘o ka ‘ike kūikawā ka mea e pono ai e loa‘a ka ‘ike ‘uhane, me ke ola. Ua mana‘o ka po‘e Gnostics ‘a‘ole he hopena ko‘iko‘i ka mea a ke kino i hana ai a ua kū‘ē lākou i ka ho‘olohe ‘ana i ke Akua ma nā mea e like me ka Sābati lā ‘ehiku. Ko e taha ‘o e taki loi pehe‘e ko Simon Magus, ‘a ia na‘a ne akonaki/a‘i ‘e he ‘Aposetolo ko Pita (Ngāue 8:18–21).

Akā ‘a‘ole ma‘alahi

Hō‘ike ke Kauoha Hou ua a‘o ‘o Pilipo i ke Aupuni o ke Akua:

⁵ A iho aku la o Pilipo i ke kulanakauhale o Samaria, a hai aku la ia Kristo ia lakou. ... ¹² Ua mana‘o‘i‘o lākou iā Pilipo i kāna ha‘i ‘ana i nā mea e pili ana i ke aupuni o ke Akua... (Nā Hana 8:5, 12).

Pela no, ua ao mai o Iesu, Paulo, a me na haumana, aole maalahi ke komo i ke aupuni o ke Akua.

²⁴ A ike mai la o Iesu, ua kaumaha loa ia, i mai la ia, Nani ka pilikia o ka poe waiwai ke komo i ke aupuni o ke Akua! ²⁵ No ka mea, e hiki i ke kamelo ke komo ma ka puka o ke kuikele mamua o ke komo ana o ke kanaka waiwai i ke aupuni o ke Akua.

²⁶ A ‘ōlelo ka po‘e i lohe, ‘O wai lā ka mea e ola?

²⁷ Akā, ‘ōlelo ‘o ia, “‘O nā mea hiki ‘ole i ke kanaka, e hiki nō ia i ke Akua.” (Luka 18:24-27)

²² “E pono ia kakou ke komo iloko o ke aupuni o ke Akua ma na pilikia he nui” (Acts 14:22).

³ Pono mākou e ho‘omaika‘i mau i ke Akua no ‘oukou, e nā hoahānau, e like me ia

he pono, no ka mea, mahua hua loa ko oukou manaoio, a mahua hua ke aloha o oukou a pau i kekahi i kekahi; ⁴ No ia mea, ke kaena aku nei makou ia oukou iwaena o na ekalesia o ke Akua, no ko oukou ahonui a me ka manaoio i na hoomaau a pau a oukou i hoomanawanui ai; ⁵ He mea hoike ia no ka hooheua pono ana mai o ke Akua, i manaoia oukou he pono no ke aupuni o ke Akua, nona hoi oukou i pilikia ai; ⁶ no ka mea, he mea pono i ke Akua ke uku aku me ka popilikia i ka poe nana oukou i hoopilikia mai; ⁷ a e haawi ia oukou i ka hoomaha pu me makou i ka wa e hoikeia mai ai ka Haku o Iesu mai ka lani mai me kona poe anela mana, (2 Tesalonika 1:3-7).

No ka pilikia i kēia manawa, ‘o kekahi wale nō ke kāhea ‘ia a koho ‘ia i kēia makahiki e lilo i ‘āpana o ia (Mataio 22:1-14; Ioane 6:44; Hebera 6:4-6). Na‘e ui ‘e he ni‘ihi kehē ki mui, ‘o hangē ko ia ‘oku fakahaa‘i ‘e he Tohi Tapú ko e “‘a ia ‘oku hala ‘i he laumālié ‘e ma‘u ‘a e ‘ilo‘i, pea ‘akinautolu ‘a ia ‘oku nau muimui ‘e ako ‘a e tokāteline” (‘Īsaia 29:24).

Na‘e ako‘i ‘e he ‘Aposetolo ko Pita ‘oku ta‘engata ‘a e pule‘angá, pea ‘oku totonu ke talangofua ‘a e ongoongolelei ‘o e ‘Otuá pe ‘e hoko ‘a e fakamaau:

¹⁰ No ia mea, e na hoahanau, e hooikaika loa oukou i ko oukou kahea ana a me ko oukou koho ana, no ka mea, ina e hana oukou i keia mau mea, aole loa oukou e hina; ¹¹ no ka mea, pela e hoolako nui ia aku ai oukou i ke aupuni mau loa o ko kakou Haku a Hoola o Iesu Kristo (2 Peter 1:10-11).

¹⁷ No ka mea, ua hiki mai ka manawa e hoomaka ai ka hookolokolo ma ka hale o ke Akua; a ina ia kakou ka hoomaka ana,

heaha la ka hope o ka poe malama ole i ka euanelio a ke Akua? (1 Petero 4:17).

Na Buke hope o ka Baibala a me ke Aupuni

Ke a'ō mai nei ka Baibala "'o ke Akua ke aloha" (1 John 4: 8,16) a 'o Iesū ke Akua (John 1: 1,14) - e loa'a i ke Aupuni o ke Akua ke Ali'i aloha a kāko'o kāna mau kānāwai i ke aloha, 'a'ole inaina (cf. Hō'ike 22: 14-15).

Hō'ike pū ka Baibala e ho'ouna ke Akua i kahi 'ānela nāna e ha'i i ka 'euanelio mau loa o ke aupuni o ke Akua (Revelation 14: 6-7) a laila 'o kekahi 'ānela 'ē a'e e kuhikuhi i ka 'ike 'ana i ka nui, hā'ule 'o Babulona (Revelation 14: 8-9). 'O kēia mau 'ōlelo he mau hō'ioia mana'o o ka 'euanelio a ke ao nei i loa'a mua ma ke 'ano he mea hō'ike a nānā i nā kumu no ka "hui nui" e hele mai i ke Akua i ka hopena (Revelation 7: 9-14). 'A'ole e like me ka mana hope o Babulona e ala a hā'ule (cf. Revelation 18: 1-18), 'o ka pae hope o ke aupuni o ke Akua mau loa.

¹⁵ A laila, puih a'ela ka 'ānela 'ehiku: A ua nui nā leo ma ka lani, e 'ōlelo ana, Ua lilo nā aupuni o kēia ao i aupuni no ko kākou Haku a no kāna Kristo, a e noho ali'i 'o ia i ke ao pau 'ole. (Hoikeana 11:15).

E noho ali'i 'o Iesū ma ke aupuni! A ua hoike mai ka Baibala i elua o kona mau inoa:

¹⁶ A aia ma kona 'a'ahu a ma kona 'ūhā ka inoa i kākau 'ia: KE ALI'I O NA ALI'I A me ka Haku o nā Haku (Revelation 19:16).

Akā, 'o Iesū wale nō ka mea e noho ali'i? E nānā i kēia paukū:

⁴ A ike aku la au i na nohoalii, a noho lakou maluna iho, a ua haawiia ia lakou ka hooponopono. A laila 'ike akula au i nā 'uhane o ka po'e i 'oki 'ia i ke po'o no ko lākou hō'ike 'ana iā Iesū, a no ka 'ōlelo a ke Akua, ka po'e i ho'omana 'ole i ka holoholona a me kona ki'i, 'a'ole ho'i i loa'a kāna hō'ailona ma ko lākou lae, a me ko lākou lima. A noho lakou a noho alii pu me Kristo i hookahi tausani makahiki. . . ⁶ Pomaikai a hemolele ka mea i loa i ke ala mua. 'A'ohe mana o ka make 'elua ma luna o lākou, akā e lilo

lākou i kāhuna no ke Akua a no Kristo, a e noho ali'i pū lākou me ia i ho'okahi tausani makahiki (Revelation 20: 4, 6).

E hoala hou 'ia nā Karistiano 'oia'i'o e noho ali'i me Kristo no ho'okahi tausani makahiki! E mau loa ke aupuni (Revelation 11:15), akā 'o ka noho ali'i 'ana me ka po'e haipule mua i ho'āla 'ia i 'Ōlelo 'ia ma ka Hō'ike 20: 6 he ho'okahi tausani makahiki wale nō. 'O ia ke kumu a'u i 'Ōlelo ai i kēia ma mua 'o ka pae mua o ke aupuni-'o ke kino, ka mileniuma, ka pae e kū'ē i ka pae hope, 'oi aku ka 'uhane.

Ua helu 'ia kekahi mau hanana i loko o ka Buke o ka Hō'ike e like me ka mea i hana 'ia ma waena o ka pae milenial a me ka pae hope o ke Aupuni o ke Akua:

⁷ A i ka pau ana o na makahiki hookahi tausani, e hookuuia o Satana mai kona halepaahao ⁸ A e hele aku ia e hoopunipuni i ko na aina ma na kihi eha o ka honua, ia Goga a me Magoga, e hoakoakoa ia lakou i ke kaua, ua like ko lakou heluna me ke one o ke kai. ... ¹¹ A laila 'ike akula au i ka noho ali'i ke'oke'o nui, a me ka mea e noho ana ma luna iho, holo akula ka honua a me ka lani mai kona alo aku. Aole i loa kahi no lakou. ¹² A ike aku la au i ka poe make, ka poe liilii, a me ka poe nui, e ku ana imua o ke Akua, a weheia iho la na buke. A weheia iho la kekahi buke, oia ka Buke o ke ola. A ua hookolokoloia ka poe make e like me ka lakou hana ana, ma na mea i kakauia maloko o na buke. ¹³ Hā'awi ke kai i ka po'e make i loko ona, a hā'awi ka make a me ka Hades i ka po'e make i loko o lākou. A ua hookolokoloia kela mea keia mea e like me kana hana ana. ¹⁴ Alaila, kiolaia'ku la ka make a me ka po iloko o ka loko ahi. 'O ka lua kēia o ka make. ¹⁵ A 'o ka mea i 'ike 'ole 'ia i kākau 'ia ma ka Buke o ke ola, ua kiola 'ia 'o ia i loko o ka loko ahi (Revelation 20: 7-8, 11-15).

Hō'ike ka Buke o ka Hō'ike e hiki mai ana kahi hope o ke aupuni e hiki mai ana ma hope o ka makahiki ho'okahi tausani a ma hope o ka make 'elua o ka po'e e hō'ole mau i ka mihi a me nā 'ao'ao o ke Akua:

¹ Ike aku la au i ka lani hou a me ka honua hou, no ka mea, ua hala aku ka lani mua a me ka honua mua. 'A'ohe kai hou aku. ² A laila

‘ike akula au, ‘o loane, i ka iho ‘ana mai o ke kūlanakauhale ho‘āno, ‘o Ierusalem hou, mai ka lani mai, mai ke Akua mai, ua mākaukau e like me ka wahine mare i kāhiko ‘ia no kāna kāne. ³ A lohe aku la au i ka leo nui, mai ka lani mai, i ka i ana mai, Aia hoi, aia no ka halelewa o ke Akua me kanaka, a e noho pu oia me lakou, a e lilo lakou i poe kanaka nona, a o ke Akua pu kekahi me lakou, a o lakou ke Akua. ⁴ A na ke Akua no e holoi i na waimaka a pau mai ko lakou mau maka aku; aole make hou, aole kaumaha, aole uwe. ‘A‘ole e ‘eha hou, no ka mea, ua hala nā mea kahiko. (Hoikeana 21:1-4)

¹ A hoike mai la ia ia‘u i ka muliwai o ka wai ola, akaka e like me ke aniani, puka mai la ia mai ka nohoalii mai o ke Akua a o ke Keikihipa. ² Aia ma waenakonu o kona alanui, a ma kēlā ‘ao‘ao kēia ‘ao‘ao o ka muliwai, ka lā‘au o ke ola, e hua ana i nā hua he ‘umikumamālua, ‘o kēlā me kēia lā‘au e hua ana i kona hua i kēlā me kēia mahina. ‘O ka lau o ka lā‘au i mea e ola ai nā lāhui kanaka. ³ ‘A‘ole ho‘i he pō‘ino hou, akā, aia ma laila ka noho ali‘i o ke Akua a me ke Keikihipa, a e mālama kāna po‘e kauwā iā ia. ⁴ E ike auanei lakou i kona maka, a aia kona inoa ma ko lakou lae. ⁵ ‘A‘ohe pō i laila: ‘A‘ole pono iā lākou ke kukui a me ka mālamalama o ka lā, no ka mea, na Iēhova ke Akua e ho‘omālamalama mai. A e noho alii lakou ia ao aku ia ao aku. (Hoikeana 22:1-5)

E ho‘omaopopo i kēia noho ali‘i, ‘o ia ho‘i *mahope* o na makahiki hookahi tausani, me na kauwa a ke Akua a mau loa. ‘O ke kūlanakauhale ho‘āno i ho‘omākaukau ‘ia ma ka lani, e ha‘alele ia i ka lani a e iho mai i lalo i ka honua. ‘O kēia ka ho‘omaka o ka pae hope o ke Aupuni o ke Akua. He wā ‘A‘ohe ‘Eha A ‘Eha!

E noho ka poe akahai i ka honua (Mataio 5:5) a me na mea a pau (Hoikeana 21:7). E ‘oi aku ka maika‘i o ka honua, me ke kūlanakauhale ho‘āno ma luna ona, no ka mea e ho‘okō ‘ia nā ‘ao‘ao o ke Akua. E ho‘omaopopo i kēlā:

⁷ ‘O ka mahuahua o kona aupuni a me ka maluhia ‘a‘ole e pau (Isaia 9:7).

E maopopo ana ka ulu ‘ana ma hope o ka ho‘omaka ‘ana o ka pae hope o ke Aupuni o ke Akua no ka mea e ho‘olohe nā mea a pau i ke aupuni o ke Akua.

He manawa hanohano loa keia:

⁹ Aka, e like me ka mea i palapalaia, Aole i ike ka maka, aole i lohe ka pepeiao, aole hoi i komo iloko o ka naau o kanaka, Na mea a ke Akua i hoomakaukau ai no ka poe i aloha aku ia ia. ¹⁰ Aka, ua hoike mai ke Akua ia mau mea ia kakou ma o kona Uhane (1 Korineto 2:9-10).

He manawa ia o ke aloha, ka olioli, a me ka oluolu mau loa. He manawa maika‘i loa ia! Na ke aupuni o ke Akua e hana i kahi mau loa maika‘i loa. ‘A‘ole makemake ‘oe e loa‘a kāu ‘āpana i ia mea?

5. Ua a'ō nā kumu ma waho o ke Kauoha Hou i ke Aupuni o ke Akua

Ua mana'o anei nā kumu mua o Kristo e ha'i aku i ka 'euanelio o ke aupuni maoli o ke Akua?

'Ae.

I nā makahiki i hala aku nei, ma kahi ha'i'i'ōlelo i hā'awi 'ia e Professor Bart Ehrman o ke Kulanui o North Carolina, ua ho'oikaika pinepine 'o ia, a me ka pololei, 'a'ole like me ka hapa nui o ka po'e Kristiano i kēia lā, ua ha'i 'o Iesū a me kāna mau haumāna mua i ke Aupuni o ke Akua. 'Oiai 'oko'a ka 'ike holo'oko'a o Kauka Ehrman i ka ho'omana Kalikiano mai ko ka *Ke hoomau nei* 'Ekalesia o ke Akua, e 'ae mākou 'o ka 'euanelio o ke aupuni ka mea a Iesu i ha'i ai a me kāna po'e i mana'o'i'o ai.

Ka Kahiko loa i malamaia ma hope o ke Kauoha Hou a me ka haiolelo

He 'āpana ko'iko'i ke Aupuni o ke Akua o ka mea i 'ōlelo 'ia 'o "ka ha'i 'ōlelo Kalikiano piha kahiko loa i ola" (Holmes M.W. *Ancient Christian Sermon. The Apostolic Fathers: Greek Texts and English Translations*, 2nd ed. Baker Books, Grand Rapids, 2004, p. 102). 'O kēia *Haiolelo Kalikiano Kahiko* Aia kēia mau 'ōlelo e pili ana i ke aupuni:

^{5:5} Ua ike no hoi oukou, e na hoahanau, he mea uuku ko kakou noho ana ma ke kino, aka, he mea nui a kupanaha ka olelo hoopomaikai a Kristo: e hoomaha i ke aupuni e hiki mai ana, a me ke ola mau loa.

Ua hoike mai keia olelo maluna, aole i keia wa ke aupuni, aka, e hiki mai ana no a mau loa. Eia kekahi, ua 'ōlelo kēia ha'i'i'ōlelo kahiko:

^{6:9} Ano, ina aole e hiki i na kanaka pono e like me keia, ke hoola i ka lakou mau keiki ma ka lakou mau hana pono, heaha ka mea e maopopo ai ia kakou ke komo iloko o ke aupuni o ke Akua ke malama ole kakou i ko kakou bapetizo ana me ka maemae a me ka haumia ole? A 'o wai lā ka mea e 'ōlelo ai no mākou, inā 'a'ole i loa'a iā mākou nā hana hemolele a me ka pono? ^{9:6} No ia mea, e

aloha kakou i kekahi i kekahi, i komo kakou a pau iloko o ke aupuni o ke Akua. ^{11:7} No laila, inā 'ike kākou i ka mea pono i mua o ke Akua, e komo nō kākou i kona aupuni a loa'a iā kākou nā 'Ōlelo ho'ohiki i "ka pepeiao i lohe 'ole, 'a'ole i 'ike 'ia e ka maka, 'a'ole ho'i i mana'o 'ia e ka na'au o ke kanaka."

^{12:1} No ia mea, e kali kakou i kela hora i keia hora i ke aupuni o ke Akua me ke aloha a me ka pono, no ka mea, aole kakou i ike i ka la o ka ike ana mai o ke Akua. ^{12:6} i mai la ia, E hiki mai ana ke aupuni o ko'u Makua.

'O nā 'Ōlelo ma luna a'e e hō'ike ana he pono ke aloha ma o ka noho pono 'ana, 'a'ole mākou i komo i ke aupuni o ke Akua, a hiki mai ia ma hope o ka lā o ka 'ike 'ana mai o ke Akua - 'o ia ma hope o ka ho'i hou 'ana mai o Iesū. 'O ke aupuni ia o ka Makua a 'a'ole 'o Iesu wale nō ke aupuni.

He mea hoihoi loa ka ha'i 'Ōlelo Kalikiano kahiko loa a ke Akua i 'ae ai e ola, 'o ia ke a'o 'ana i ke Aupuni o ke Akua a ke Kauoha Hou e a'o ai a *Ke hoomau nei* Ke a'o nei ka 'Ekalesia o ke Akua i kēia manawa (hiki paha ia mai kahi Ekalesia maoli o ke Akua, akā 'o ko'u 'ike li'ili'i o ka 'Ōlelo Helene ka palena o ko'u hiki ke hana i kahi 'Ōlelo pa'a).

Nā alaka'i o ka 'Ekalesia Keneturi 'Elua a me ka 'euanelio o ke Aupuni

Pono e 'ike 'ia i ka 2 muand ke kenekulia i a'o ai 'o Papias, he mea lohe iā loane a he hoaaloha o Polycarp a i mana'o 'ia he haipule e nā Katolika Roma, i ke aupuni mileniuma. Ua kākau 'o Eusebius ua a'o 'o Papias:

... aia kekahi mileniuma ma hope o ke alahouana mai ka make mai, i ka manawa e ho'okumu 'ia ai ke aupuni pilikino o Kristo ma kēia honua. (Fragments of Papias, VI. See also Eusebius, Church History, Buke 3, XXXIX, 12)

Ua a'o 'o Papias he manawa nui kēia:

Pela no, [I mai la ia] he umi ka hua palaoa

tausani opuu, a he umi tausani hua o kela a me keia pea, a o kela hua keia hua e hua mai he umi paona o ka palaoa maemae,

maemae, maikai; a e hoohua mai na opala, a me na anoano, a me ka mauu i ka like like; a o na holoholona a pau, e hanai ana i na mea hana o ka honua, e lilo lakou i ka maluhia a me ka lokahi, a e noho pono i ke kanaka." [Ua hoikeia mai keia mau mea ma ke kakau ana e Papias, he kanaka kahiko, he mea lohe ia loane a he hoaloha o Polycarpe, ma ka ha o kana mau buke i haku ai...] (Fragments of Papias, IV)

Ka pou Kauoha Hou *Palapala i ko Korineto* 'Ōlelo:

^{42:1-3} Ua loa i ka poe lunaolelo ka Euanelio no kakou mai ka Haku mai o Iesu Kristo; Ua hoounaia mai o Iesu Kristo mai ke Akua mai. No laila, na ke Akua mai 'o Kristo, a na Kristo mai ka po'e luna'ōlelo. No laila, ua hele mai lāua ma ka makemake o ke Akua ma ke 'ano i koho 'ia. No ia mea, ua loa'a iā lākou ke kauoha, a ua hō'ōia'i'o 'ia ma ke ala hou 'ana o ko kākou Haku 'o Iesū Kristo, a ua ho'okūpa'a 'ia ma ka 'ōlelo a ke Akua me ka 'ōia'i'o loa o ka 'Uthane Hemolele, hele akula lākou me ka 'euanelio, e hiki mai ana ke aupuni o ke Akua.

'O Polycarp o Semurana he alaka'i Karistiano mua, he haumāna ho'i ia na loane, ka hope o nā luna'ōlelo mua i make. Polycarp c. Ua a'o 'o 120-135 A.D.:

Pomaikai ka poe ilihune, a me ka poe i hoomaauia no ka pono, no ka mea, no lakou ke aupuni o ke Akua. (Polycarp. Letter to the Philippians, Mokuna II. Mai *Nā Mākuā Ante-Nicene, Volume 1* i ho'oponopono 'ia e Alexander Roberts & James Donaldson. Puka 'Amelika, 1885)

I ka ike ana, "aole e hoomaewaewaia ke Akua," pono ia kakou ke hele kupono i kana kauoha a me kana nani ... No ka mea, he mea pono e okiia lakou mai na kuko hewa aku o ko ke ao nei, no ka mea, "e kua mai na kuko a pau i ka uhane." (ibid, Mokuna V)

E malama kakou ia ia me ka makau, a me ka makau a pau, e like me kana i kauoha mai ai ia kakou, a me na lunaolelo nana i hai

mai i ka euanelio ia kakou, a me na kaula i hai mua mai i ka hiki ana mai o ka Haku. (ibid, Mokuna VI)

E like me nā mea 'ē a'e ma ke Kauoha Hou, ua a'o 'o Polycarp e loa'a i ka po'e pono, 'a'ole ka po'e ha'iha'i kauoha, ke aupuni o ke Akua.

Ua 'Ōlelo 'ia kēia mau mea i a'o 'ia e Polycarp:

A i ka la Sabati iho, i mai la ia; E hoolohe mai oukou i ka'u olelo paipai, e na keiki aloha a ke Akua. Ua hoohiki aku au ia oukou i ka wa e noho ai na Bihopa, a ano, ke paipai hou aku nei au ia oukou a pau, e hele nani a me ka pono ma ka aoao o ka Haku. *E makaala oukou, a hou E mākaukau 'oukou, Mai kaumaha ko 'oukou na'au,* ke kauoha hou e pili ana i ke aloha i kekahi i kekahi, ua hoike koke mai kona hiki ana mai e like me ka uwila hikiwawe, ka hoopai nui ma ke ahi, ke ola mau loa, kona aupuni make ole. A o na mea a pau i aoia mai e ke Akua a oukou i ike ai, i ko oukou imi ana i ka Palapala Hemolele, e kahakaha me ka peni a ka Uhane Hemolele ma ko oukou mau naau, i mau ai na kauoha iloko o oukou me ka pau ole.' (Life of Polycarp, Mokuna 24. J. B. Lightfoot, The Apostolic Fathers, vol. 3.2, 1889, pp. 488-506)

'O Melito no Saredeisa, he alaka'i o ka 'Ekalesia o ke Akua, c. 170 A.D., ua a'o 'ia:

No ka mea, ua puka pu mai ke kanawai ma ka euanelio—ka mea kahiko ma ka mea hou, mai Ziona mai a me Ierusalem; a 'o ke kauoha i hā'awi 'ia ma ka lokomaika'i, a me ke 'ano o ka hua i ho'opau 'ia, a me ke keiki hipa i loko o ke Keiki, a me ka hipa i loko o ke kanaka, a me ke kanaka i loko o ke Akua.

Aka, ua lilo ka euanelio i wehewehe no ke kanawai a me kona

ka ho'okō 'ana, 'oiai ua lilo ka hale pule i hale waihona o ka 'oia'i'o ...

'O ia ka mea nāna i ho'opakele iā kākou mai ka ho'oluhi 'ana i ke kū'oko'a, mai ka pouli i ka mālamalama, mai ka make a i ke ola, mai ka ho'omāinoano a i ke aupuni mau loa. (Melito. Homily on

the Passover. Paukū 7,40, 68. Unuhi mai Kerux: The Journal of
Online Theology.
<http://www.kerux.com/documents/KeruxV4N1A1.asp>)

No laila, ua 'ike 'ia ke aupuni o ke Akua he mea mau loa, 'a'ole wale ka
'ekalesia Kalikiano a i 'ole Kalikiano Roma i kēia manawa, a ua komo pū ke
kānāwai o ke Akua.

'O kekahi palapala 'ē a'e ma waena o ka hopena o ke kenekulia 'elua e
paipai i ka po'e e nānā i ke aupuni:

No laila, mai ho'opunipuni kekahi o 'oukou, 'a'ole ho'i e nānā i
hope, akā, e ho'okokoke aku i ka 'euanelio o ke aupuni o ke Akua.
(Roman Clement. Recognitions, Buke X, Mokuna XLV. Excerpted
from Ante-Nicene Fathers, Volume 8. Hooponoponoia e
Alexander Roberts & James Donaldson. American Edition, 1886)

Eia kekahi, 'oia i 'a'ole i kākau 'ia e kekahi i loko o ka hale pule 'oia'i'o, 'o ke
kākau 'ana i waena o ke kenekulia 'elua i kapa 'ia. *Ke kahuhipa o Hermas*
ma ka unuhi a Roberts & Donaldson e ho'ohana ana i ka hua'ōlelo "aupuni
o ke Akua" he 'umikumamāhā manawa.

'O ka po'e Kristiano 'oia'i'o, a me ka po'e he nui wale i ha'i iā Kristo, ua 'ike
i kekahi mea e pili ana i ke Aupuni o ke Akua i ke kenekulia 'elua.

'O ka Roma Katolika a me Eastern Orthodox haipule 'o Irenaeus i
ho'omaopopo ma hope o ke alahouana, e komo nā Karistiano i ke aupuni
o ke Akua. E nānā i kāna mea i kākau ai, c. 180 A.D.:

No ka mea, pela ke ano o ka poe i manaoio, no ka mea, e noho
mau ana ka Uhane Hemolele iloko o lakou, ka mea i haawiia mai e
ia i ka bapetizo ana, a i malamaia e ka mea nana i hookipa, ke hele
oia ma ka oiaio a me ka hemolele a me ka pono a me ke ahonui.
No ka mea, he alahouana ko keia uhane iloko o ka poe manaoio, e
loaa hou ana i ke kino ka uhane, a me ia pu me ia, ma ka mana o
ka Uhane Hemolele, i hoalaia mai a komo i ke aupuni o ke Akua.
(Irenaeus, St., Bishop of Lyon. Unuhiia mai ka Armenian e
Armitage Robinson. The Demonstration of the Apostolic
Preaching, Chapter 42. Wells, Somerset, Oct. 1879. As published

in SOCIETY FOR PROMOTING CHRISTIAN KNOWLEDGE. NEW YORK: THE MACMILLAN CO, 1920).

Ua a'ō 'o Teophilus o 'Anetioka:

Ke hai aku nei au i kona maikai; ina au e kapa aku ia ia he aupuni, ke hai aku nei au i kona nani ... No ka mea, ina ua hana oia ia ia i ka make ole mai kinohi mai, ina ua hoolilo oia ia ia i Akua. ... 'A'ole 'o ia i make, 'a'ole ho'i i make iā ia, akā, e like me kā mākou i 'ōlelo ai ma luna, hiki i nā mea 'elua; ina e huli oia i na mea o ka make ole, me ka malama ana i ke kauoha a ke Akua, e loa ia ia ka uku no ka make ole, a lilo i Akua. (Theophilus, To Autolycus, 1:3, 2:27)

Ua kākau ka haipule Katolika Roma, 'o Hippolytus, i ke kenekulia mua 'ekolu:

A e loa'a iā 'oe ke aupuni o ka lani, 'o 'oe ka mea i 'ike i ke Ali'i Lani i kou noho 'ana ma kēia ola. A e lilo 'oe i hoa no ke Akua, a i ho'oilina pū me Kristo, 'a'ole ho'oluhi hou 'ia e nā kuko a me nā kuko, 'a'ole ho'i e 'eha hou 'ia e ka ma'i. No ka mea, ua lilo 'oe i Akua: no ka mea, 'o nā 'eha a pau āu i loa'a ai i ke kanaka, 'o ia kāna i hā'awi mai ai iā 'oe, no ka mea, no ke kino make 'oe, akā 'o nā mea a ke Akua e hā'awi mai ai, ua 'ōlelo mai ke Akua e hā'awi mai iā 'oe, no ka mea, ua ho'ola'a 'ia 'oe, a ua hānau 'ia no ka make 'ole. (Hippolytus. Refutation of All Heresies, Buke X, Mokuna 30)

'O ka pahuhopu no nā kānaka, 'o ia ke akua (ma ke 'ano he keiki maoli na ke Akua, cf. Salamo 82: 6) i ke aupuni o ke Akua e hiki mai ana.

Ko e Pule'anga 'o e 'Otuā 'oku hoko mai ko ha ako'i ia 'a e lotu katolikí mua (vakai foki ki hotau ebook ta'umotu'a, 'oku ma'u 'i he ccog.org, 'oku ui. [Nā mana'o'i'o o ka Ekalesia Kakolika Original: Hiki i kahi hui i koe ke ho'omau i ka lanakila 'ana o ka 'Apostole?](#)).

Nā pilikia ma nā Keneturi 'Elua a 'Ekolu

‘Oiai ka ‘ae ‘ia ‘ana o ke aupuni, i ka lua o ke kenekulia, ua kū a‘e kahi alaka‘i kū‘ē i ke kāmāwai i kapa ‘ia ‘o Marcion. Ua a‘o ‘o Marcion kū‘ē i ke kāmāwai o ke Akua, ka Sābati, a me ke Aupuni maoli o ke Akua. ‘Oiai ua ho‘ohewa ‘ia ‘o ia e Polycarp a me nā mea ‘ē a‘e, ua launa pū ‘o ia me ka Ekalesia o Roma no kekahi manawa lō‘ihi a me he mea lā ua nui kona mana me ka ‘ekalesia Roma.

I ke kenekulia ‘elua a me ke kolu, ua ho‘okumu ‘ia nā allegorists ma Alexandria (‘Aigupita). Ua kū‘ē nā mea ho‘ohālike he nui i ke a‘o ‘ana o ke aupuni maoli o ke Akua. E nānā i ka hō‘ike e pili ana i kekahi o ia mau mea ho‘ohālike:

Ua hānau ‘ia ‘o Dionysius mai kahi ‘ohana pegana hanohano a waiwai ho‘i ma Alekanederia, a ua a‘o ‘ia ‘o ia i kā lākou ‘atikala. Ua ha‘alele ‘o ia i nā kula pagan e lilo i haumāna no Origen, a ua lanakila ‘o ia ma ka mālama ‘ana i ke kula catechetical o Alexandria...

Ua ho‘ohaumia ‘o Clement, Origen, a me ke kula Gnostic i nā ‘ōlelo a‘oa‘o o ka ‘ōlelo hemolele ma o kā lākou wehewehe ‘ana a me ka ho‘ohālikelike ‘ana... ua loa‘a iā lākou ka inoa o "Allegorists." Ua hakakā ‘o Nepos i ka po‘e Allegorists, a ua ‘ōlelo ‘o ia e noho ali‘i ‘o Kristo ma ka honua...

Ua ho‘opa‘apa‘a ‘o Dionysius me ka po‘e hahai iā Nepos, a ma kāna mo‘olelo ... "'o ia ke ‘ano o nā mea i kēia manawa i ke aupuni o ke Akua." 'O kēia ka ‘ōlelo mua ‘ana o ke aupuni o ke Akua e kū nei i kēia kūlana o nā ‘ekalesia...

Ua pāpā ‘o Nepos i ko lākou hewa, e hō‘ike ana i ke aupuni o ka lani ‘a‘ole ia he mea ho‘ohālikelike, akā ‘o ke aupuni maoli e hiki mai ana o ko kākou Haku i ke alahouana i ke ola mau loa.

No laila, ua hāpai ‘ia ka mana‘o o ke aupuni ma ke ‘ano o nā mea i kēia manawa i ke kula Gnostic o Allegorists ma ‘Aigupita, A.D. 200 a 250, he kenekulia piha ma mua o ka mana‘o ‘ia ‘ana o nā pīhopa o ke aupuni e noho ana ma ka noho ali‘i...

Ua no'ono'o 'o Clement i ka mana'o o ke aupuni o ke Akua ma ke 'ano he 'ike no'ono'o maoli o ke Akua. Ua hō'ike 'o Origen iā ia ma ke 'ano he mana'o 'uhane i hūnā 'ia ma ka leka ma'alahi o ka Palapala Hemolele. (Ward, Henry Dana. The Gospel of the Kingdom: A Kingdom Not of this World; Not in this World; But to Come in the Heavenly Country, of the Resurrection from the Dead and of the Restitution of All Things. Published by Claxton, Remsen & Haffelfinger, 1870, pp. 124-125)

No laila, 'oia i 'o Bishop Nepos i a'o aku ai i ka 'euanelio o ke Aupuni o ke Akua, ua ho'ā'o ka po'e allegorists e hō'ike mai i kahi ho'omaopopo wahahe'e, 'a'ole maoli maoli. Ua ho'ā'o pū 'o Bishop Apollinaris o Hierapolis e hakakā i nā hewa o ka po'e allegorists e pili ana i ka manawa like. Ua kū maoli ka po'e i loko o ka Ekalesia o ke Akua no ka 'oia'i'o o ke Aupuni maoli o ke Akua ma ka mō'aukala.

Ua a'o 'o Herbert W. Armstrong i ka 'Euanelio o ke Aupuni, Plus

I ka 20th Keneturia, ua kākau 'o Herbert W. Armstrong i hala, ke alaka'i mua o ka 'Ekalesia o ke Akua o Philadelphia i kēia wā (Revelation 3:7-13):

No ka mea *hooleia* Ka euanelio a Kristo . . . , pono ke ao nei e pani i kekahi mea e ae ma kona wahi. Pono lākou e hana i kahi *hoopunipuni!* No laila, ua lohe mākou i ke aupuni o ke Akua i 'Ōlelo 'ia ma ke 'ano he palaka nani wale nō - he mana'o maika'i i loko o nā na'au o ke kanaka - e ho'emi ana i ke aupuni o ke Akua, 'a'ohe mea maoli! Ua kuhi hewa kekahi po'e 'o ka "EKALESIA" ke aupuni. . . 'O ke kāula 'o Dani'ela, ka mea i ola i nā makahiki he 600 ma mua o Kristo, ua 'ike 'o ia he aupuni maoli ke aupuni o ke Akua - he aupuni e noho ali'i ana.

KANAKA maoli ma ka honua . . .

Eia . . . 'O ka wehewehe 'ana a ke Akua i ke 'ano o ke aupuni o ke Akua: "A i nā lā o kēia mau ali'i...."--eia ka 'Ōlelo 'ana i nā manamana wāwae he 'umi, he hapa hao a he pālolo ma'i. 'O kēia, ma ka ho'opili 'ana i ka wānana me Daniel 7, a me ka Hō'ike 13 a me 17, e pili ana i ka United States of EUROPE hou e ho'okumu

nei. . . imua o kou mau maka! Hō'ike 'o 17:12 i ka kiko'ī e lilo ia i hui 'ana o nā ali'i he 'umi a i 'ole nā aupuni (Rev. 17: 8) e ho'āla hou i ka EMPIRE ROMAN kahiko. . .

I ka hiki ana mai o Kristo, e hele mai ana oia ma ke ano Alii o na'lii, e noho alii ana ma ka honua a pau (Ap. 19:11-16); a me KONA AUPUNI--*ke AUPUNI O KE AKUA*--wahi a Daniela, e hoopau i keia mau aupuni a pau. 'Oku pehē 'e he Fakahā 11:15 'i he ngaahi lea: "Ko e ngaahi pule'anga 'o e māmanī *ua lilo O KE AUPUNI O KO KAKOU HAKU, A O KONA KRISTO, A e nohoalii oia ia ao aku ia ao aku.*" O KE AUPUNI O KE AKUA keia. O ka hope ia o na aupuni o keia wa--ae, o Amerika Huipuia a me na aupuni o Beritania, alaila, e lilo lakou i mau aupuni--na Aupuni--o ka Haku IESU KRISTO, alaila, e hoolilo loa i ke Alii o ka honua i ke Alii nui. He AUPUNI maoli ke Akua, e like me ke Aupuni o Roma, he AUPUNI.

'O ka Iesu Kristo ka mea i hele ma luna o nā pu'u a me nā awāwa o ka 'Āina Hemolele a me nā alanui o Ierusalem a mea o 1,900 mau makahiki i hala aku nei e hele hou mai ana. Ua 'ōlelo 'o ia e ho'i hou mai. Ma hope o kona kaulia 'ana ma ke ke'a, ho'āla ke Akua iā ia mai ka make mai ma hope o nā lā 'ekolu a me nā pō 'ekolu (Mat. 12:40; Acts 2:32; I Kor. 15:3-4). Ua pii aku oia i ka Nohoalii o ke Akua. Ke ke'ena po'o o ke Aupuni o ke ao holo'oko'a (Acts 1: 9-11; Heb. 1: 3; 8: 1; 10:12; Rev. 3:21).

'O ia ke "kanaka" o ka 'ōlelo nane, i hele i ka Noho ali'i o

'O ke Akua - ka "'āina mamao" - e poni 'ia i Ali'i o nā ali'i ma luna o nā lāhui a pau, a laila e ho'i mai i ka honua (Luka 19:12-27).

Eia hou, aia 'o ia i ka lani a hiki i ka "manawa o ka ho'iho'i 'ana i nā mea āpau" (Nā Hana 3:19-21). *Ho'iho'i* 'o ia ho'i ka ho'iho'i 'ana i ka moku'āina kahiko. Ma keia hihia, ka hoihoi hou ana i ke aupuni o ke Akua ma ka honua, a pela, ka hoihoi hou ana mai i ka maluhia honua, a me ka utopia kulana.

'O ka haunaele honua i kēia manawa, ka pi'i 'ana o nā kaua a me nā paio e ho'opau i ka pilikia nui o ka honua a inā 'a'ole ke Akua e

komo, 'a'ōhe 'i'ō kanaka e ola (Mat. 24:22). I kona ki'eki'e loa i ka wā e lohi ai ka hopena i ka ho'opau 'ana i nā ola āpau mai kēia honua aku, e ho'i mai 'o Iesū Kristo. I keia manawa e hele mai ana oia ma ke ano he Akua Akua. Ke hele mai nei 'o ia me ka mana a me ka nani o ka mea nāna i hana i ke ao holo'oko'a. (Mat. 24:30; 25:31.) Ke hele mai nei 'o ia ma ke 'ano he "Lii o nā ali'i, a me ka Haku o nā haku" (Rev. 19:16), e ho'okumu i ke aupuni ki'eki'e o ka honua a e ho'omalū i nā lāhui āpau "me ke ko'oko'o hao" (Rev. 19:15; 12:5). . .

Aloha 'ole 'o Kristo?

Akā, e ho'ōho anei ke kanaka me ka 'oli'oli, a ho'okipa iā ia me ka hau'oli nui a me ka hoihoi - 'o nā hale pule ho'i o ka ho'omana Kalikiano ku'una?

'A'ole lākou e! E mana'o'i'ō lākou, no ka mea, ua ho'opunipuni nā kuhina wahahe'e a Sātana (II Kor. 11:13-15) iā lākou, 'o ia ka 'Anikristo. E huhū nā 'ekalesia a me nā lāhui i kona hiki 'ana mai (Rev. 11:15 me 11:18), a e ho'ā'ō maoli nā pū'ali koa e kaua iā ia e luku iā ia (Rev. 17:14)!

E komo ana na aupuni i ke kaua climactic o ke Kaua Honua III e hiki mai ana, me ke kahua kaua ma Ierusalem (Zek. 14:1-2) a laila e ho'i mai 'o Kristo. Ma ka mana supernatural e "hakakā 'o ia i kēlā mau lāhui kanaka" e kaua kū'ē iā ia (verse 3). E lanakila loa 'o ia iā lākou (Ap. 17:14)! "E ku no kona mau wawae ia la maluna o ka mauna Oliveta," ma kahi mamao loa ma ka hikina o Ierusalem (Zak. 14:4). (Armstrong HW. The Mystery of the Ages, 1984)

Ke hai mai nei ka Baibala e hoi mai ana o Iesu, a e lanakila no oia, aka, he nui ka poe e kaua aku ia ia i kona hoi ana mai (Hoikeana 19:19). He nui ka po'e e koi (ma muli o ka ho'omaopopo 'ole 'ana i ka wānana Baibala, akā ma muli o nā kāula wahahe'e a me nā mystics) 'o ka ho'i 'ana mai 'o Iesu 'o ia ka Antikristo hope loa!

Na Herbert Armstrong mai keia:

‘O ka ho‘omana ‘oia‘i‘o--‘O ka ‘oia‘i‘o o ke Akua i ho‘oikaika ‘ia me ke aloha o ke Akua i hā‘awi ‘ia e ka ‘Uthane Hemolele...HAI ‘A‘ole HALI‘I ‘ia ka hau‘oli i ka ‘ike ‘ana i ke Akua a me Iesu Kristo--‘o ka ‘ike ‘ana i ka ‘oia‘i‘o--a me ka pumehana o ke ALOHA o ke Akua!...

‘O nā a‘o ‘ana o ka ‘Ekalesia ‘oia‘i‘o o ke Akua, ‘o ia wale nō ka "ola i kēlā me kēia ‘ōlelo" o ka Baibala Hemolele ...

E huli a‘e nā kānaka mai ke ala e "loa‘a" ai i ke ala e "hā‘awi" - ke ala aloha o ke Akua.

E pa‘a ka honua i kēia manawa he CIVILIZATION HOU! (ibid)

‘O ka CIVILIZATION HOU ke aupuni o ke Akua. ‘O ka ho‘olaha ‘ana e hiki mai ana ke aupuni hou a ho‘okumu ‘ia ma luna o ke aloha, he ‘āpana nui ia o ka ‘euanelio maoli o ke aupuni a Iesu a me kāna po‘e hahai i a‘o ai. ‘O ia kahi mea a mākou i ka *Ke hoomau nei* Haiolelo ekalesia o ke Akua.

Ua ‘ike ‘o Herbert Armstrong e a‘o ana ‘o Iesū i ka hui kanaka, ‘oiai ke mana‘o nei ‘o ia e makemake e ho‘olohe, ua hō‘ole ‘o ia i ke ‘ano o ke ola, ke ala o ke aloha. Me he mea lā ‘a‘ohe mea i ‘ike pono i ke ‘ano o ka mea a Iesu e a‘o nei.

O ke ola ma o Iesu la kekahi hapa o ka Euanelio

‘Ānō paha kekahi po‘e i heluhelu i kēia mamao e pili ana i ke kuleana o ka make ‘ana o Iesū i ke ola. ‘Ae, ‘o kona make ‘ana he ‘āpana o ka ‘euanelio a ke Kauoha Hou a me Herbert W. Armstrong i kākau ai.

Hō‘ike ke Kauoha Hou i ka ‘euanelio e pili ana i ke ola ma o Iesū lā:

¹⁶ No ka mea, ‘a‘ole au i hilahila i ka ‘euanelio a Kristo, no ka mea, ‘o ia ka mana o ke Akua e ola ai no ka po‘e mana‘o‘i‘o, no ka Iudaio mua, a no ka Helene ho‘i (Roma 1:16).

⁴ No ia mea, hele aku la ka poe i hoopuehuia ma na wahi a pau, e ao ana

ka olelo. ⁵ A iho aku la o Pilipo i ke kulanakauhale o Samaria, a hai aku la ia Kristo ia lakou. ... ¹² A i ko lakou manaoio ana ia Pilipo, i

kana hai ana mai i na mea o ke aupuni o ke Akua, a me ka inoa o Iesu Kristo, bapetizoia iho la na kane a me na wahine. ...²⁵ A pau ko lakou hoike ana, a me ka hai ana i ka olelo a ka Haku, hoi mai la lakou i Ieruselema, e hai ana i ka euanelio ma na kauhale he nui loa o ko Samaria.²⁶ A olelo mai la kekahi anela o ka Haku ia Pilipo ...⁴⁰ Ua loa a Pilipo ma Azota. A hele a'ela ia, a'o maila ma nā kūlanakauhale a pau, a hiki i Kaisareia. (Ngāue 8:4,5,12,25,26,40)

¹⁸ hai aku la ia ia lakou ia Iesu a me ke alahouana. (Nā Hana 17:18)

³⁰ Noho iho la o Paulo a hala na makahiki elua iloko o kona hale hoolimalima, a hookipa aku la ia i ka poe a pau i hele aku io na la;
³¹ **e hai ana i ke aupuni o ke Akua, a e ao aku i na mea e pili ana i ka Haku ia Iesu Kristo** me ka paulele, aohe mea i papa mai ia ia. (Nā Hana 28:30-31)

E ho'omaopopo i ka ha'i 'ana ua komo 'o Iesū ME ke aupuni. 'O ka mea kaumaha, 'o ka 'ike kūpono o ka 'euanelio o ke Aupuni o ke Akua e nalowale ana mai nā a'o 'ana o nā 'ekalesia Helene-Roma.

'Oia'i'o, no ke kōkua 'ana iā mākou e lilo i 'āpana o kēlā aupuni, ua aloha nui ke Akua i nā kānaka i ho'ouna mai ai 'o ia iā Iesū e make no mākou (Ioane 3:16-17) a ho'opakele ho'i iā mākou ma kāna lokomaika'i (Epeso 2:8). A 'o ia ka 'āpana o ka 'euanelio (Nā Hana 20:24).

'O ka 'euanelio o ke aupuni ka mea e pono ai ka honua, akā ...

'O ka hana 'ana no ka maluhia (Matthew 5: 9) a me ka hana maika'i 'ana he mau pahuhopu kūpono (cf.

Galatia 6:10). Akā na'e, nui nā alaka'i o ka honua, me nā po'e haipule, ke mana'o'i'o 'o ka hui 'ana o nā kānaka āpau e lawe mai i ka maluhia a me ka pōmaika'i, 'a'ole ke Aupuni o ke Akua. A 'oiai e loa'a ana iā lākou kekahi mau kūle'a kino, 'a'ole wale lākou e kūle'a 'ole, 'o kekahi o kā lākou mau hana kanaka e lawe mai i ka honua honua a hiki i ke kumu e ho'omau 'ole ai ke ola inā 'a'ole ho'i 'o Iesū e ho'okumu i kāna Aupuni (Mataio 24:21-22). 'O ka po'e e ho'oponopono ana i ka honua me ke Akua 'ole he 'euanelio lapuwale a wahahe'e (Salamo 127:1).

Ke ho'ā'o nei nā mea he nui o ka honua e ho'ohui i kahi ho'olālā honua semi-religious Babylonia e ho'okomo i kahi ho'onohonoho honua hou i ka 21.st kenekulia. He mea keia i ka *Ke hoomau nei* Ua ho'ohewa ka Ekalesia o ke Akua mai kona ho'omaka 'ana a ua ho'olālā e ho'omau i ka ho'ohewa 'ana. Mai ka ho'opunipuni 'ana o Sātana iā Eva e hā'ule no kahi mana o kāna 'euanelio kokoke i 6000 mau makahiki i hala aku nei (Genesis 3), nui nā kānaka i mana'o ua 'ike lākou ma mua o ke Akua i ka mea e ho'omaika'i ai lākou a me ka honua.

Wahi a ka Baibala, e lawe 'ia kahi hui pū 'ana o kahi alaka'i koa ma 'Eulopa (i kapa 'ia 'o King of the North, i kapa 'ia 'o ka Beast of Revelation 13: 1-10) me kahi alaka'i ho'omana (i kapa 'ia 'o ke kāula wahahe'e, i kapa 'ia ho'i 'o THE hope Antichrist and the two-horned Beast of Revelation 13: 11-17) mai ke kūlanakauhale o nā pu'u 'ehiku (Revelation 18) (Hoikeyana 17 & 18) hooponopono honua. 'Oiai pono nā kānaka i ka ho'i 'ana mai o Kristo a me ka ho'okumu 'ana i kona aupuni, 'a'ole nui ka po'e ma ka honua e ho'olohe i kēia 'ōlelo ma ka 21.st ke kenekulia—e hoomau lakou i ka manaoio i na ano like ole o ka euanelio wahahee a Satana. Akā, e loa'a i ko ke ao nei ka hō'ike.

E ho'omana'o i kā Iesu a'o 'ana:

¹⁴ A e haiia'ku keia euanelio o ke aupuni ma ka honua a pau i mea hoike i na aina a pau, alaila e hiki mai ka hopena. (Mataio 24:14)

E ho'omaopopo 'oe e hiki mai ka 'euanelio o ke aupuni i ka honua i mea hō'ike, a laila hiki mai ka hopena. 'O kēlā "hopena" ka ho'omaka 'ana o ka "pilikia nui.

Nui nā kumu no kēia.

'O kekahi, makemake ke Akua e lohe ka honua i ka 'euanelio 'oia'i'o ma mua o ka ho'omaka 'ana o ka Popilikia Nui (i hō'ike 'ia e ho'omaka ma Matthew 24:21). No laila, he hō'ike a he 'ōlelo a'o ka 'euanelio (cf. Ezekiel 3; Amosa 3: 7). E hopena ia i ka ho'ohuli 'ana i nā Helene (Roma 11:25) a me ka ho'ohuli 'ana i nā Gentile (Roma 9:27) ma mua o ka ho'i 'ana mai o Iesū.

‘O kekahi kumu ‘ē a‘e, ‘o ke kumu o ka ‘ōlelo e kū‘ē i ka mana‘o o ke ali‘i e pi‘i mai ana o ka mana o ka North Beast, me ka False Prophet, ka Antichrist hope loa. ‘O kēlā mau mea ‘elua e ho‘ohiki i ka maluhia ma o ka hana kanaka a me ka ho‘omana ho‘omana, akā e alaka‘i ia i ka hopena (Matthew 24: 14-22) a me ka luku (cf. 1 Thessalonians 5: 3).

‘Oiai ke ‘ōlelo nei ka Baibala e paio no ka mana‘o‘i‘o maoli maoli (Iuda 3), ‘o ka ‘ōlelo a ke Akua ka ‘oia‘i‘o (John 17:17), a e ho‘oka‘awale ‘ia nā Karistiano maoli mai ka po‘e e ‘ae nei i ka paganism (2 Corinthians 6:14-17), he nui ka po‘e e ‘ōlelo i kā lākou "euanelio" (ka nūhou maika‘i) e pili ana i ka ‘ae ‘ana i hiki ke noho ka maluhia a me ka lokahi. ‘O ka mea kaumaha, e mana‘o ‘ia ka ‘euanelio ‘oia‘i‘o o ke Aupuni o ke Akua he ‘euanelio wahahe‘e e ka nui o ka po‘e e ho‘olaha nei i nā papahana ecumenical a interfaith o ka Beast a me False Prophet (ka Antichrist hope loa).

Ma muli o nā hō‘ailona a me nā mea kupanaha wahahe‘e i hui pū ‘ia me lākou (2 Tesalonika 2: 9), ‘o ka hapa nui o ka honua e koho e mana‘o‘i‘o i ka wahahe‘e (2 Tesalonika 2:9-12) ma kahi o ka ‘euanelio. Ma muli o ka ho‘ohewa hewa ‘ole ‘ana i ke Aupuni Mileniuma o ke Akua e nā Katolika Roma, Eastern Orthodox, Lutherans, a me nā mea ‘ē a‘e, nui ka po‘e e ‘ōlelo hewa ‘o ka ‘ōlelo o ka ‘euanelio mileniuma o ke Aupuni o ke Akua, ‘o ia ka ‘euanelio wahahe‘e e pili ana i ka holoholona a me ka Anikristo.

Ma mua o ka ho‘omaka ‘ana o ka Popilikia Nui, e hō‘ea ana ka po‘e Kristiano ‘oia‘i‘o Philadelphian (Revelation 3: 7-13) i ka honua (Matthew 24:14) e ha‘i ana i ka ‘euanelio mileniuma o ke aupuni a ha‘i i ka honua i nā mea a kekahi mau alaka‘i honua (me ka holoholona a me ke kāula wahahe‘e).

E kāko‘o lākou i ka ha‘i ‘ana i ka honua i ka ‘ōlelo a ka Beast, King of the North power, a me ka False Prophet, ka Antichrist hope loa, e luku loa (me kekahi o ko lākou mau hoa pili) i ka USA a me nā aupuni Anglo o United Kingdom, Kanada, Australia, a me New Zealand (Daniel 11:24,39) a e luku koke lākou i kahi 1 Arabic/Islamic function. na mea hana a na daimonio (Hoikeana 16:13-14), a e kua aku ia Iesu Kristo i kona hoi ana mai (Hoikeana 16:14; 19:19-20). E ha‘i aku ana ka po‘e Piladelepia kūpa‘a (Revelation 3: 7-13) e hiki koke mai ana ke aupuni mileniuma o ke Akua.

E ho'opuka paha kēia i ka nui o ka pāpāho a kōkua i ka ho'okō 'ana o Mataio 24:14. Mākou i loko o ka *Ke hoomau nei* Ke ho'omākaukau nei ka Ekalesia o ke Akua i nā palapala (ma nā 'ōlelo he nui), ho'ohui i nā pūnaewe, a me ka hana 'ana i nā hana 'ē a'e e ho'omākaukau ai no ka 'hana pōkole' (cf. Roma 9:28) e kōkua i ke alaka'i 'ana i ka mana'o pa'a o ke Akua ua lawa 'ia 'o Matthew 24:14 i mea hō'ike no ka hopena e hiki mai ana.

'O ka 'euanelio wahahe'e' e ho'olaha ana i nā alaka'i o ka honua ('o ia paha kekahi 'ano 'hou' o ke alaka'i ki'eki'e o 'Eulopa me kahi pontiff i ho'opa'a 'ia e *koi* 'A'ole makemake lākou i kēlā ho'olaha - 'a'ole lākou makemake i ka honua e a'o i kā lākou hana maoli (a 'a'ole paha lākou e mana'o'i'o iā lākou iho ma mua, cf. Isaia 10:5-7). E a'o wahahe'e paha lākou a me / a i 'ole kā lākou po'e kāko'o e kāko'o ana ka po'e Kristiano Philadelphia i kahi a'o extremist (millenarianism) o kahi antichrist e hiki mai ana. 'O kēlā me kēia ho'ohewa 'ana a lākou a / a i 'ole kā lākou po'e hahai i ka po'e haipule Philadelphian a me ka *Ke hoomau nei* Na ka Ekalesia o ke Akua e hoomaka i ka hoomaau (Daniela 11:29-35; Hoikeana 12:13-15). 'O kēia ka mea e alaka'i ai i ka hopena - ka ho'omaka 'ana o ka Popilikia Nui (Matthew 24:21; Daniel 11:39; cf. Matthew 24:14-15; Daniel 11:31) a me kahi manawa 3 ½ makahiki o ka pale 'ana no ka po'e Kristiano 'o Philadelphia (Revelation 3:10; 12:14-16).

E ho'ā'o ka holoholona a me ke kāula wahahe'e i ka ikaika, ka ho'okele waiwai, nā hō'ailona, nā mea kupanaha wahahe'e, ka pepehi kanaka, a me nā pilikia 'ē a'e (Revelation 13: 10-17; 16: 14; Daniel 7: 25; 2 Tesalonika 2: 9-10) e loa'a ka mana. E nīnau nā Karistiano:

¹⁰ "Pehea la ka loihi, e ka Haku hemolele a me ka oiaio, a hiki i kou hookolokolo ana a me ka hoopai ana i ko makou koko maluna o ka poe e noho la ma ka honua?" (Hoikeana 6:10)

I nā makahiki a pau, ua nīnau ka po'e o ke Akua, "Pehea ka lō'ihi a hiki i ka ho'i 'ana mai o Iesū?"

'Oiai 'a'ole mākou i 'ike i ka lā a i ka hora, ke mana'o nei mākou e ho'i mai 'o Iesū (a ua ho'okumu 'ia ke Aupuni Mileniuma o ke Akua) i ka makahiki 21.st He kenekulia i ho'okumu 'ia ma luna o nā palapala hemolele he nui (e

la'a. Matthew 24:4-34; Salamo 90:4; Hosea 6:2; Luke 21:7-36; Hebera 1:1-2; 4:4,11; 2 Peter 3:3-8; 1 Tesalonika 5:4), 'o kekahi mau wahi a mākou e 'ike nei e ho'okō 'ia nei.

Inā 'a'ole komo 'o Iesū, e ho'opau ke kanaka i nā ola a pau:

²¹ A laila e hiki mai ana ka pōpilikia nui, 'a'ole e like me ia mai ka ho'omaka 'ana o ke ao nei a hiki i kēia manawa, 'a'ole ho'i ma hope aku. ²² A i hoopokole ole ia ua mau la la, aohe kanaka e ola; aka, no ka poe i waeia, e hoopokoleia ia mau la. (Mataio 24:21-22)

²⁹ Mahope koke iho o ka popilikia o ia mau la, e poeleele ka la, aole hoi e hoomalamalama mai ka mahina; E haule mai na hoku mai ka lani mai, a e hoonaeia na mea mana o ka lani. ³⁰ A laila e 'ike 'ia ka hō'ailona o ke Keiki a ke kanaka ma ka lani, a laila e uwē nā 'ohana a pau o ka honua, a e 'ike lākou i ke Keiki a ke kanaka e hele mai ana ma luna o nā ao o ka lani me ka mana a me ka nani nui. ³¹ A e hoouna aku ia i kona poe anela me ka pu kani nui, a e hoakoakoa lakou i kana poe i waeia, mai na makani eha, mai kela aoao o ka lani a i kela aoao. (Mataio 24:29-31)

'O ke aupuni o ke Akua ka mea e pono ai ko ke ao nei.

Na Elele no ke Aupuni

He aha kāu kuleana ma ke Aupuni?

I kēia manawa, inā he Karistiano maoli 'oe, e lilo 'oe i 'elele no Iesu a me ke Aupuni o ke Akua. E nana i ka mea a ka Aposetolo Paulo i kakau ai:

²⁰ Ano hoi, he mau elele makou no Kristo, me he mea la e nonoi aku ana ke Akua ma o makou la: ke noi aku nei makou no Kristo, i hoolauleaia oukou i ke Akua. (2 Korineto 5:20)

¹⁴ E kū ho'i 'oukou, me ke kā'ei 'ana i ko 'oukou pūhaka i ka 'oia'i'o, me ka 'a'ahu 'ana i ka pale umauma o ka pono; ¹⁵ a i kamaa i ko oukou mau wawae i ka hoomakaukau ana no ka euanelio e malu ai; ¹⁶ Ma luna o nā mea a pau, e lawe 'oukou i ka pale kaua o ka

mana‘o‘i‘o e hiki ai iā ‘oukou ke kinai i nā ihe wela a pau a ka hewa. ¹⁷ E lawe hoi i ka mahiole o ke ola, a me ka pahikaua o ka Uhane, oia ka olelo a ke Akua; ¹⁸ e pule mau ana me ka pule a me ka nonoi aku ma ka Uhane, e kiai a hiki i keia mea, me ke ahonui a me ka nonoi aku no ka poe haipule a pau; ¹⁹ a ia‘u, i hā‘awi ‘ia mai ia‘u ka ‘ōlelo, i wehe wiwo ‘ole ai au i ko‘u waha e hō‘ike i ka mea pohihihi o ka ‘euanelio; ²⁰ no ia mea, he ‘elele au i nā kaulahao; i ‘ōlelo wiwo ‘ole aku au ma laila, e like me ka‘u e ‘ōlelo aku ai. (Epeso 6:14-20)

He aha ka ‘elele? *Merriam-Webster* Loa‘a iā ia ka wehewehe penei:

1: he elele aupuni; *‘oi aku*: he ‘elele diplomatic o ke kūlana ki‘eki‘e loa i ‘āpono ‘ia i ke aupuni ‘ē a i ‘ole ke ali‘i ma ke ‘ano he ‘elele kama‘āina o kona aupuni pono‘ī a i ‘ole mō‘ī a i koho ‘ia no kahi hana diplomatic kūikawā

2 *a*: he luna ‘elele a ‘elele paha

Inā he Karistiano maoli ‘oe, he ‘elele kūhelu ‘oe, no Kristo! Fakatokanga‘i ‘a e me‘a na‘e tohi ‘e he ‘Aposetolo ko Pita:

⁹ Aka, he hanauna oukou i waeia, he kahuna alii, he lahui hemolele, he poe kanaka ponoī nona, i hai aku oukou i ka nani o ka mea nana oukou i hea mai mailoko mai o ka pouli i kona malamalama kupanaha; ¹⁰ he poe kanaka ole lakou mamua, aka, he poe kanaka no ke Akua i keia manawa, ka poe i aloha ole ia, aka ua alohaia mai lakou i keia manawa. (1 Petero 2:9-10)

Ma ke ‘ano he mau Karistiano, pono mākou e lilo i ‘āpana o ka lāhui hemolele.

Owai ka lahui i hemolele i keia wa?

‘Oia‘i‘o, ‘a‘ohe aupuni o kēia ao - akā e lilo lākou i ‘āpana o ke aupuni o Kristo (Revelation 11: 15). ‘O ko ke Akua lāhui, kona aupuni i hemolele.

Ma ke ‘ano he ‘elele, ‘a‘ole mākou e komo i ka politika pololei o nā lāhui o kēia ao. Akā, e ola kākou i ke ‘ano o ke ola o ke Akua i kēia manawa (e

nānā pū i ka eBook manuahi i loa‘a ma www.ccog.org inoa: *Karistiano: He mau ‘elele no ke Aupuni o ke Akua, nā ‘ōlelo a‘o Baibala e pili ana i ka noho ‘ana ma ke ‘ano he Karistiano*). Ma ka noho ‘ana i ke ‘ano o ke ola o ke Akua i kēia manawa, ‘oi aku ka maika‘i o ke a‘o ‘ana i ke kumu o ka maika‘i o nā ‘ao‘ao o ke Akua, i hiki ai i kona aupuni ke lilo i mau ali‘i a me nā kāhuna a e noho ali‘i pū me Kristo ma ka honua.

⁵ I ka mea i aloha mai ia kakou, a holoi mai hoi ia kakou i ko kakou hewa i kona koko iho, ⁶ a ua hoolilo ia kakou i mau alii a me na kahuna no kona Akua ka Makua, nona ka hoonaniia a me ke aupuni ia ao aku ia ao aku. Amene. (Hoikeana 1:5-6)

¹⁰ A ua ho‘olilo iā mākou i ali‘i a i kāhuna no ko mākou Akua; A e noho alii kakou ma ka honua. (Hoikeana 5:10)

‘O kekahi ‘ao‘ao e hiki mai ana o ka lilo ‘ana i mō‘ī a me nā kāhuna, ‘o ia ke a‘o ‘ana i ka po‘e make e hele ma nā ‘ao‘ao o ke Akua:

¹⁹ No ka mea, e noho no na kanaka ma Ziona ma Ieruselema; Mai uwe hou oukou. E lokomaika‘i loa ‘o ia iā ‘oe i ka leo o kou kāhea ‘ana; A lohe ‘o ia, e pane mai ‘o ia iā ‘oe. ²⁰ Ina e haawi mai ka Haku ia oe i ka berena o ka popilikia, a me ka wai o ka popilikia, Aole nae e hooneenee hou ia kou mau kumu, Aka, e ike auanei kou mau maka i ka oukou mau kumu. ²¹ E lohe kou mau pepeiao i ka ‘ōlelo ma hope ou, e ‘ōlelo ana, "Eia ke ala, e hele ‘oe ma laila," i kou huli ‘ana i ka lima ‘ākau, a i kou huli ‘ana i ka hema. (Isaia 30:19-21)

‘Oiai he wānana ia no ke aupuni milenial, i kēia au pono e mākaukau nā Karistiano e a‘o:

¹² ... ma keia manawa pono oukou e lilo i kumu (Hebera 5:12).

¹⁵ Akā, e ho‘ola‘a i ka Haku ke Akua i loko o ko ‘oukou mau na‘au: a e mākaukau mau e pane aku i kēlā me kēia kanaka e nīnau mai iā ‘oukou i ke kumu o ka manaolana i loko o ‘oukou me ke akahai a me ka maka‘u (1 Peter 3:15, KJV).

Hō'ike ka Baibala i ka nui o nā Karistiano 'oi aku ka maika'i, ma mua o ka ho'omaka 'ana o ka pilikia nui, e a'o i nā mea he nui:

³³ A 'o ka po'e o ka po'e na'auao e a'o i nā mea he nui (Daniela 11:33).

No laila, 'o ke a'o 'ana a me ka ulu 'ana i ka lokomaika'i a me ka 'ike (2 Peter 3:18), he mea ia e pono ai mākou e hana i kēia manawa. 'O kahi o kāu kuleana ma ke Aupuni o ke Akua 'o ka hiki ke a'o.

A no ka po'e 'oi aku ka 'oia'i'o, 'o Philadelphian Christians (Revelation 3: 7-13), e komo pū kēia i ke kāko'o 'ana i ka hō'ike 'euanelio ko'iko'i ma mua o ka ho'omaka 'ana o ke aupuni mileniuma o ke Akua (cf. Matthew 24:14).

Ma hope o ka ho'okumu 'ia 'ana o ke aupuni o ke Akua, e ho'ohana 'ia ka po'e o ke Akua e kōkua i ka ho'iho'i 'ana i kahi honua i pō'ino:

¹² E hana no ka poe o oukou i na wahi neoneo kahiko;
E ho'okū a'e 'oe i nā kumu o nā hanauna he nui; A e kapā 'ia 'oe 'o ka mea ho'oponopono i ka nahā, ka mea ho'iho'i i nā alanui e noho ai. (Isaia 58:12)

No laila, 'o ka po'e o ke Akua i noho i ke ala o ke Akua i kēia au e ma'alahi ka po'e e noho ma nā kūlanakauhale (a me nā wahi 'ē a'e) i kēia manawa o ka ho'iho'i 'ana i ka millennium.

E 'oi aku ka maika'i o ka honua. Pono mākou e lilo i 'elele no Kristo i kēia manawa, no laila hiki iā mākou ke lawelawe i kona aupuni.

He Transformative ka Euanelio Oiaio

I mai la o Iesu, "Ina e malama oukou i ka'u olelo, he poe haumana io oukou na'u. 32 A e ike oukou i ka oiaio, a na ka oiaio e hookuu ia oukou" (Ioane 8:31-32). 'O ka 'ike 'ana i ka 'oia'i'o e pili ana i ka 'euanelio o ke Aupuni o ke Akua e ho'oku'u iā mākou mai ka pa'a 'ana i nā mana'olana wahahe'e o kēia ao. Hiki iā mākou ke kāko'o wiwo 'ole i kahi ho'olālā e ho'okō - 'o ke kumumana'o o ke Akua! Ua ho'opunipuni 'o Sātana i ke ao holo'oko'a (Revelation 12: 9) a 'o ke aupuni o ke Akua ka hopena 'oia'i'o. Pono mākou e kū a kāko'o i ka 'oia'i'o (cf. John 18:37).

‘Oī aku ka ‘euanelio ma mua o ke ola pilikino. Pono ka ‘euanelio o ke aupuni o ke Akua e ho‘ololi i kekahi i kēia au:

² Mai hoohalike oukou me ko keia ao, aka, e hoololi oukou ma ka hana hou ana i ko oukou naau, i hooiaio ai oukou i ka makemake o ke Akua, ka maikai, ka oluolu, a me ka hemolele. (Roma 12:2)

Ho‘ololi ‘ia nā Karistiano maoli e lawelawe i ke Akua a me nā po‘e ‘ē a‘e:

²² E na kauwa, e hoolohe oukou i ko oukou mau haku ma ke kino ma na mea a pau, aole me ka lawelawe maka, me he mea lealea kanaka la, aka, me ka naau pono, me ka makau i ke Akua. ²³ A o na mea a pau a oukou e hana'i, e hana oukou me ka naau, me he mea la no ka Haku, aole no na kanaka; ²⁴ i ka ike ana, na ka Haku mai e loa ia oukou ka uku o ka hooilina; no ka mea, ua malama oukou na ka Haku Kristo. (Kolose 3:22-24)

²⁸ No laila, i ka loa'a 'ana o ke aupuni hiki 'ole ke ho'onaue 'ia, e loa'a iā kākou ka lokomaika'i, i mea e ho'okauwā aku ai kākou i ke Akua me ka mahalo a me ka maka'u i ke Akua. (Hebera 12:28)

‘Okō‘a ka noho ‘ana o nā Karistiano maoli mai ko ke ao nei. Ua ‘ae mākou i nā kūlana o ke Akua ma luna o ka honua no ka pono a me ka hewa. ‘O ka po‘e pono e ola ma ka mana‘o‘i‘o (Hebera 10: 38), no ka mea e pono ai ka mana‘o‘i‘o e ola i ke ala o ke Akua i kēia au. Ua mana‘o ‘ia nā Karistiano he ‘okō‘a loa mai ko ke ao nei a lākou i noho ai, ua kapa ‘ia ko lākou ‘ano o ke ola ‘o "ke ala" ma ke Kauoha Hou (Acts 9:2; 19:9; 24:14,22). Ko e māmanī ‘oku mo‘ui fakataha‘i, ‘oku kākaa‘i ‘i he pule‘anga ‘a Sētane, ‘i he me‘a na‘e ui ko e “aonga ‘o Kaina” (luta 11).

‘O ka ‘Euanelio o ke Aupuni o ke Akua he ‘ōlelo ia o ka pono, ‘oli‘oli, a me ka maluhia (Roma 14:17). ‘O ka ‘ōlelo wanana, i ho‘omaopopo pono ‘ia, he mea hō‘olu‘olu (cf. 1 Corinthians 14: 3; 1 Thessalonians 4:18), ‘oi aku ka nui o ko mākou nānā ‘ana i ke ao holo‘oko‘a (cf. Luke 21:8-36). ‘O ke ala Kalikiano maoli o ke ola e alaka‘i i ka waiwai nui a me nā pōmaika‘i kino (Mareko 10: 29-30). ‘O kēia kahi o ke kumu e ho‘omaopopo ai ka po‘e e noho ana he pono ko ke ao nei i ke Aupuni o ke Akua. He mau ‘elele nā Karistiano no ke aupuni o ke Akua.

Ke kau nei ka po'e Kristiano i ko mākou mana'olana i ka 'uhane, 'a'ole i ke kino, 'oiai mākou e noho nei i kahi honua kino (Roma 8: 5-8). 'Oku ma'u 'etau "amanaki 'o e ongoongolelei" (Kolose 1:23). 'O kēia kahi mea a ka po'e Kristiano mua i ho'omaopopo ai he nui ka po'e e ha'i iā Iesu i kēia lā 'a'ole maopopo maoli.

6. Ke a'ō nei nā 'ekalesia Helene-Roma i ke aupuni he mea nui, akā ...

Ke mana'o'i'o nei nā 'ekalesia Helene-Roma e a'ō lākou i nā 'ano o ke Aupuni o ke Akua, akā pilikia lākou i ka ho'omaopopo 'ana i ke 'ano maoli. 'o kahi la'ana, *Ka Encyclopedia Katolika* ke ao mai nei i keia no ke aupuni.

'O kā Kristo ... Ma kēlā me kēia manawa o kāna a'ō 'ana i ka hiki 'ana mai o kēia aupuni, kona mau 'ano like 'ole, kona 'ano pololei, ke ala e loa'a ai ia mea, ke kumu nui o kāna mau ha'i'ōlelo, no laila ua kapa 'ia kāna 'ōlelo 'o "ka 'euanelio o ke aupuni" ... cf. Kol., I, 13; I Tes., ii, 12; Apoc., I, 6, 9; v, 10.

'Oiai ua kuhikuhi 'ia ka mea i luna iā "Kol., I, 13; I Tes., ii, 12; Apoc., I, 6, 9; v, 10," inā 'oe e nānā iā lākou, e 'ike 'oe 'a'ole 'ōlelo kekahi o kēlā mau paukū i kekahi mea e pili ana i **ka Ekalesia** oia ke aupuni o ke Akua. Ke a'ō nei lākou i ka po'e mana'o'i'o e lilo lākou i 'āpana o ke aupuni o ke Akua a i 'ole ke aupuni 'o Iesu. Ho'omaopopo ka Baibala he nui ka po'e e ho'ololi i ka 'euanelio a huli i kahi 'ē a'e, he wahahe'e (Galatia 1:3-9). 'O ka mea kaumaha, ua hana nā mea like 'ole.

Na'e ako'i 'e Sīsū, "Ko au ko e hala, mo e mo'oni, mo e mo'ui, 'oku 'ikai ha'u 'e ha taha ki he Tamai ke 'ikai ma au" (Sione 14:6). Na'e ako'i 'e Pita, "'Oku 'ikai ha fakamo'ui 'i ha taha kehe, he 'oku 'ikai ha hingoa kehe 'i lalo 'o langí 'oku foaki ki he kakai 'e lava ke tau mo'ui ai" (Ngāue 4:12). Na'e pehē 'e Pita ki he kau Siú kuo pau ke ma'u 'a e tuí ke fakatomala mo tali 'a Sīsū ke ne fakamo'ui (Ngāue 2:38).

I ka ho'oka'awale 'ana i kēia, ua a'ō 'o Pope Francis i hala e hiki i ka po'e ho'omaloka, me ka 'ole o Iesū, ke ho'ōla 'ia e nā hana maika'i! Ua a'ō pū 'o ia e hiki ke ho'ōla 'ia nā Iudaio me ka 'ole 'ana iā Iesū! Eia kekahi, 'o ia a me kekahi po'e Helene-Roma e no'ono'o nei 'o kahi 'ano 'ole o ka Baibala 'o 'Mary' kahi kī i ka 'euanelio a 'o ia ho'i ke kī i ka hui ecumenical a me ka hui waena. 'O ka mea kaumaha, 'a'ole maopopo iā lākou a me nā mea 'ē a'e i ke ko'iko'i o Iesu NOR ka 'euanelio maoli o ke Aupuni o ke Akua. Nui ka poe e paipai ana i na euanelio hoopunipuni.

Nui ka po'e e makemake e hele ma ka 'ike a me ka mana'o'i'o i ka honua. Ke a'o nei ke Kauoha Hou e nānā nā Karistiano i luna:

² E kau ko oukou manao ma na mea maluna, aole ma na mea o ka honua. (Kolose 3:2)

⁷ No ka mea, ke hele nei makou ma ka manaoio, aole ma ka ike maka. (2 Korineto 5:7)

Akā na'e, ua a'o maoli 'o Pope Pius XI e hele ma kāna 'ike 'ana i kāna halepule:

...ka Ekalesia Katolika... 'o ia ke aupuni o Kristo ma ka honua. (Pius's encyclical '*O wai nā mea mua?*').

'O ka *Baibala Katolika*¹⁰¹ Wahi a ka pūnaewele, "ua ho'okumu 'ia ke aupuni o ke Akua ma ka honua e Iesu Kristo i ka makahiki 33 AD, ma ke 'ano o kāna Ekalesia, alaka'i 'ia e Peter ... ka Ekalesia Katolika." Akā na'e, 'a'ole ma 'ane'i ke aupuni mileniuma o ke Akua a 'a'ole ho'i 'o ka Ekalesia o Roma. A hiki mai ia, aia ma ka honua. Neongo 'oku ma'u 'e he Siasi mo'oní 'a e 'Otuá 'a e "ki ki he pule'angá" (Mātiū 16:19), ko kinautolu 'oku nau pehē ko ha lotu ko e pule'anga 'o e 'Otuá "kuo 'ave 'a e kī 'o e 'ilo" (Luke 11:52).

Ke a'o ikaika nei ka Ekalesia o Roma e kū'ē i ke aupuni mileniuma o ke Akua e hiki koke mai ana, 'o ia wale nō ka "ao'ao a Antikristo" i helu 'ia i loko o ka mana. *Catechism o ka Ekalesia Katolika*:

676 Ua ho'omaka ka ho'opunipuni 'ana o ka Antichrist i ka honua i kēlā me kēia manawa i hana 'ia ka 'ōlelo e 'ike i loko o ka mō'aukala i ka mana'olana mesia e hiki ke 'ike 'ia ma waho o ka mō'aukala ma o ka ho'okolokolo eschatological. Ua hō'ole ka Ekalesia i nā 'ano ho'ololi o kēia ho'opunipuni o ke aupuni e hele mai ma lalo o ka inoa o ka millenarianism... (Catechism of the Catholic Church. Imprimatur Potest +Joseph Cardinal Ratzinger. Doubleday, NY 1995, p. 194)

'O ka mea kaumaha, 'o ka po'e e 'ae i kēlā kūlana e loa'a nā pilikia nui me ka ha'i 'ana i ka 'euanelio o ke aupuni o ke Akua ma ka hopena. E hana 'ino

kekahi i ka po'e e ho'olaha ana (Daniela 7:25; 11:30-36). Akā, mana'o paha 'oe, 'a'ole anei i loko o ke aupuni ka po'e a pau e ha'i ana iā Iesū he Haku? 'A'ole, 'a'ole lākou. E nānā i ka mea a Iesu i 'ōlelo ai:

²¹ "'A'ole nā mea a pau e 'ōlelo mai ia'u, 'E ka Haku, ka Haku,' e komo i ke aupuni o ka lani, akā 'o ka mea e hana i ka makemake o ko'u Makua i ka lani. ²² He nui ka poe e olelo mai ia'u ia la, E ka Haku, e ka Haku, aole anei makou i ao aku ma kou inoa, a mahiki aku i na daimonio ma kou inoa, a ua hana i na mea kupanaha he nui ma kou inoa? ²³ Alaila, e hai aku au ia lakou, Aole au i ike ia oukou; e hele aku oukou mai o'u aku nei, e ka poe hana hewa. (Mataio 7:21-23)

Na'e 'ilo'i 'e he 'Aposetolo ko Paulā 'a e "meali'i 'o e angahala" na'e "fakatupu 'a ia" (2 Tesalonika 2:7) 'i hono taimi. Ho'opili pū 'ia kēia hewa i kahi mea a ka Baibala e a'o ai i ka manawa hope i kapa 'ia 'o "He mea huna, 'o Babulona Nui" (Revelation 17: 3-5).

'O ka "mea pohihihi o ka hewa" pili i ka po'e e 'ōlelo nei i nā Karistiano e mana'o'i'o 'a'ole pono lākou e mālama i ke kāmāwai he 'umi a ke Akua, etc.

'O ka Helene-Roma e like me ka po'e Parisaio i uhaki i nā kauoha a ke Akua, akā ua 'ōlelo lākou i kā lākou mau ku'una i 'ae 'ia kēia mea - ua hō'ole 'o Iesū i kēlā ala (Mataio 15:3-9)! Na'e toe fakatokanga'i foki 'a 'Īsaia ko e kakai 'oku nau pehē ko e 'Otua 'e nau fakafepaki 'i Hono fono ('Īsaia 30:9). 'O ka mea kaumaha, 'o kēia kipi kāmāwai ke 'ike nei mākou a hiki i kēia lā.

'O kekahi "pohihihi" 'ike 'ia 'o ia ka Ekalesia o Roma e mana'o'i'o nei 'o kāna mau militaristic ecumenical a me interfaith agendas e alaka'i i ka maluhia a me kahi 'ōlelo pili 'ole o ke Aupuni o ke Akua ma ka honua. Ho'omaopopo ka Palapala Hemolele e kū'ē i kahi hui ecumenical e hiki mai ana e a'o ai, no kekahi mau makahiki, e kūle'a (nota: ka *Baibala Ierusalem Hou*, he unuhi apono 'ia e ka Katolika, ua hō'ike 'ia):

⁴ Kulou iho la lakou imua o ka deragona, no ka mea, ua haawi aku oia i ka mana no ka holoholona; a kūlou iholā lākou i mua o ka

holoholona, 'Ī a'ela, 'O wai lā ka mea hiki ke ho'ohālikelike me ka holoholona? 'O wai ka mea hiki ke hakakā?' ⁵ Ua 'ae 'ia ka holoholona e waha i kāna mau kaena a me nā 'ōlelo hō'ino, a e ho'oikaika i nā mahina he kanahākumamālua; ⁶ a ua olelo hoino aku ia i ke Akua, i kona inoa, i kona halelole lani, a me ka poe a pau i noho malaila. ⁷ Ua 'ae 'ia e kaua aku i ka po'e haipule a lanakila iā lākou, a hā'awi 'ia ka mana ma luna o kēlā me kēia lāhui, nā kānaka, nā 'ōlelo a me nā lāhui; ⁸ a e hoomana aku na kanaka a pau o ke ao nei ia ia, oia hoi na kanaka a pau i kakau ole ia ko lakou inoa mai ka hookumu ana mai o ke ao nei iloko o ka buke ola a ke Keikihipa. ⁹ E hoolohe mai ka mea lohe. ¹⁰ Ka poe no ka pio ana; ka poe no ka make i ka pahikaua, a i ka make i ka pahikaua. 'O ia ke kumu e pono ai i ka po'e haipule ke ho'omanawanui a me ka mana'o'i'o. (Hoikeana 13:4-10 , NJB)

Ke ao mai nei ka Baibala i ka hui ana o Babulona i ka manawa hope:

¹ Hele mai la kekahi o na anela ehiku ia lakou na hue ehiku, e olelo mai ia'u, i mai la, E hele mai maanei, a e hoike aku au ia oe i ka hoopaiia o ka wahine hookamakama nui e noho ana ma ka nohoalii ma na wai he nui; ² ka mea i moe kolohe ai na'lii a pau o ka honua ia lakou iho, a nana hoi i ona kanaka a pau o ka honua i ka waina o kona moe kolohe ana. ³ Lawe ae la ia ia'u ma ka uhane i ka waonahale, a ike aku la au i kekahi wahine e holo ana ma ka holoholona ulaula, ehiku ona poo a me na pepeiaohao he umi, a ua kakauia na inoa hoino a puni. ⁴ Ua aahuia ka wahine i ka lole poni a me ka ulaula, a olinolino i ke gula, a me na momi, a me na momi, a e paa ana ia i ke kiaha waina gula i piha i ka pelapela ino o kona moekolohe ana; ⁵ **Ua kakauia ka inoa ma kona lae, he inoa huna: 'O Babulona Nui, ka makuwahine o na wahine hookamakama a pau, a me na hana haumia a pau o ka honua..'** ⁶ Ua ike au ua ona ia, ua ona i ke koko o ka poe haipule, a me ke koko o ka poe i pepehi ia Iesu; a i ko'u 'ike 'ana iā ia, ua pohihihi loa au. (Hoikeana 17:1-6 , NJB)

⁹ 'O kēia ka mea e pono ai ke akamai. 'O ka **ehiku poo, ehiku puu**, kahi o ka wahine e noho ana . . . ¹⁸ 'O ka wahine āu i 'ike ai ke

kulanakauhale nui nona ka mana maluna o na'lii a pau ma ka honua.' (Hoikeana 17:9, 18 , NJB)

¹ Mahope iho, ike aku la au i ka anela hou e iho mai ana, mai ka lani mai, me ka mana nui i haawiia nona; ua alohi ka honua i kona nani. ² Ua ho'ōho 'o ia ma luna o kona leo, Ua hā'ule 'o Babulona, **Babulona Nui** ua haule, a ua lilo ia i hale no na daimonio, a i wahi e noho ai no na uhane ino a pau, a me na manu haumia, a me na manu ino. ³ Ua inu loa ko na aina a pau i ka waina o kona moe kolohe ana; Ua moekolohe nā ali'i a pau ma ka honua iā ia iho, a ua waiwai nā mea kālepa a pau i kāna 'ano kolohe. ⁴ Olelo mai kekahi leo mai ka lani mai; Ua lohe au i ka 'ōlelo 'ana, **'E ko'u poe kanaka, e hele aku oukou iwaho mai ona aku, i ole oukou e komo pu iloko o kona mau hewa, a e loa ia oukou na mai ino hookahi e kau ai..** ⁵ Ua pi'i aku kona hewa i ka lani, a ua mana'o ke Akua i kāna mau hewa: e mālama iā ia e like me kāna i hana ai i nā po'e 'ē a'e. ⁶ Pono e uku pālua 'ia 'o ia i ka nui āna i koi ai. Pono e loa'a iā ia kahi kī'aha ikaika pālua o kāna hui pono'i. ⁷ 'O kēlā me kēia o kāna pomps a me kāna 'oli'oli e ho'ohālikelike 'ia me ka ho'omāinoino a i 'ole ka 'eha. Ua noho ali'i au i ka mō'iwahine, mana'o 'o ia; 'A'ole wau he wahine kāne make a 'a'ole au e 'ike i ke kaumaha. ⁸ No ka mea, i ka lā ho'okahi, e kau mai nā 'ino ma luna ona: ka ma'i, a me ke kanikau, a me ka wi. E puhi 'ia 'o ia i ka lepo. 'O ka Haku ke Akua nāna i ho'ohewa iā ia he mana. ⁹ E uwē auane'i nā ali'i o ka honua iā ia, ka po'e i moekolohe me ia, a i 'oli'oli pū me ia. 'Ike iākou i ka uahi i kona 'ā 'ana, (Revelation 18:1-9, NJB)

I loko o Zekaria, ua 'ōlelo ka Baibala i ka hiki 'ana mai o Babulona a hō'ike 'o ia 'a'ole hiki ke hui pono a hiki i ka wā *mahope* Ho'i mai 'o Iesū:

¹⁰ Nānā i waho! Nānā i waho! E holo oukou mai ka aina akau mai, wahi a lehova, no ka mea, ua hoopuehu au ia oukou i na makani eha o ka lani, wahi a lehova. ¹¹ Nānā i waho! E pakele oe, **Ziona e noho nei me ke kaikamahine o Babulona!**

¹² No ka mea, ke 'ōlelo mai nei 'o Iēhova Sābaota i kēia, no ka mea, ua kauoha 'ia ka nani

ia'u, e pili ana i nā lāhui kanaka nāna 'oe i hao, 'O ka mea ho'opā iā 'oe, ho'opā ia i ka 'ōhi'a o ko'u maka. ¹³ Ano hoi, e hooluli au i ko'u lima maluna o lakou, a e hao ia lakou e ka poe a lakou i hooluhi ai. A laila e 'ike 'oe ua ho'ouna mai 'o Iēhova Sābaota ia'u. ¹⁴ E oli, e hauoli, e ke kaikamahine o Ziona, no ka mea, ano e hele mai ana au e noho iwaena ou, wahi a lehova. ¹⁵ A ia iā e ho'ohuli 'ia nā lāhui kanaka he nui no Iēhova. 'Ae, e lilo lākou i po'e kānaka nona, a e noho pū lākou me 'oukou. A laila e 'ike 'oe ua ho'ouna mai 'o Iēhova Sābaota ia'u i ou iā. ¹⁶ E lilo no o lehova i ka luda, i kona kuleana ma ka aina hoano, a e hoonoho hou ia Ierusalemā nona. (Zekaria 2:10-16, NJB; 'ike 'ia ma nā mana KJV/NKJV ua helu 'ia nā paukū e like me Zekaria 2:6-12)

'O nā hui ecumenical a me nā hui like 'ole a United Nations, Vatican, nā Protestant he nui, a me nā alaka'i Orthodox hikina e ho'olaha nei, ua ho'ohewa 'ia e ka Baibala a 'a'ole pono e paipai 'ia. Ua ao aku o Iesu i kekahi *koi ana* ke muimui 'iate la 'a ia 'a ia 'a ia 'a ia 'oku nau "fakakamāli'i 'a e tokolahi" (Mātiu 24:4-5). 'O ka nui o ka ecumenism e pili ana i ka wehe 'ana o ka sila mua o ka Hō'ike 6: 1-2, i 'ike 'ia 'o "ka holo lio ke'oke'o" o Revelation ('a'ole 'o Iesu) a me ka wahine ho'okamakama o ka Hō'ike 17.

Hangē ko Sakaria, na'e ako'i foki 'e he 'Aposetolo ko Paulā 'e 'ikai hoko 'a e ho'otahā mo'oni 'o e tu'i *mahope* Ho'i mai 'o Iesū:

¹³ a hiki kakou a pau i ka lokahi ma ka mana'io a me ka ike i ke Keiki a ke Akua a lilo i kanaka hemolele, i oo loa me ka piha o Kristo iho. (Epeso 4:13 , NJB)

'O ka po'e i mana'o'i'o i kēia hui 'ana ma mua o ka ho'i 'ana mai o Iesū, ua hewa lākou. 'Oia'i'o, i ka wā e ho'i mai ai 'o Iesū, e ho'opau 'o ia i ka hui 'ana o nā lāhui e hui kū'ē iā ia:

^{11:15} Alaila puhi ae la ka anela hiku i ka pu, a loheia na leo e kahea ana ma ka lani, e hea ana, Ua lilo ke aupuni o ke ao nei i aupuni no ko kakou Haku a me kana Kristo, a e noho alii mau loa ia ia ao aku. ¹⁶ 'O nā lunakahiko he iwakāluakumamāhā, i noho ali'i ma ke alo o ke Akua, kūlou ihola lākou a ho'opā i ka lepo me ko lākou mau lae e ho'omana ana i ke Akua. ¹⁷ me kēia mau 'ōlelo, 'Ke

ho'omaika'i aku nei mākou iā 'oe, e ka Haku mana loa, ka mea e ola nei, ka mea ma mua, no kou lawe 'ana i kou mana nui a ho'omaka i kou aupuni. ¹⁸ Ua haunaele nā lāhui kanaka, a ua hiki mai ka manawa e uku 'ia ai kou ho'opa'i 'ana, a no ka ho'opa'i 'ia 'ana o ka po'e make, a me kāu po'e kauwā, nā kāula, a me ka po'e haipule a me ka po'e maka'u i kou inoa, ka mea 'u'uku a me ka mea nui. Ua hiki mai ka manawa e luku ai i ka poe e luku ana i ka honua.' (Hoikeana 11:15-18 , NJB)

^{19:6} A lohe aku la au i ka leo o ka lehulehu, e like me ka halulu o ka moana a me ka halulu nui o ka hekili, e pane ana, 'Aleluia! Ua hoomaka ke aupuni o Iehova ko kakou Akua Mana; . . . ¹⁹ A laila 'ike akula au i ka holoholona, a me nā ali'i a pau o ka honua, a me ko lākou po'e kaua, i 'ākoakoa e kaua aku i ka mea holo lio a me kona po'e kaua. ²⁰ Aka, ua lawe pio ia ka holoholona, a me ke kaula wahahee i hana i na hana mana no ka holoholona, a ma o lakou la i hoopunipuni ai i ka poe i ae i ka hoailona me ka hoailona o ka holoholona, a me ka poe i hoomana aku i kona kii. Ua kiola ola 'ia lāua 'elua i loko o ka loko ahi o ka lua'i pele. ²¹ 'O nā mea i koe a pau, ua pepehi 'ia lākou i ka pahi kaua a ka mea holo, ka mea i puka mai mai loko mai o kona waha, a ho'omā'ona nā manu a pau i ko lākou 'i'o. . . ^{20:4} A laila 'ike akula au i nā noho ali'i, kahi a lākou i noho ai, a ua hā'awi 'ia ka mana e ho'oponopono ai. Ua ike au i na uhane o ka poe a pau i okiia ke poo no ko lakou hoike ana no Iesu, a no ka hai ana i ka olelo a ke Akua, a me ka poe hoole i ka hoomana aku i ka holoholona a me kona kii, aole i ae i ka hoailona ma ko lakou lae a me na lima; ola lakou, a noho alii pu me Kristo i hookahi tausani makahiki. (Hoikeana 19:6, 19-21; 20:4 , NJB)

E ho'omaopopo he pono e luku 'o Iesū i nā pū'ali koa o ke ao nei i hui pū 'ia e kū'ē iā ia. A laila e noho ali'i 'o ia a me ka po'e haipule o ke alahouana mua. 'O ia ka manawa e hui pono ai ka mana'o'i'o. Ko e me'a fakamamahí, 'e fanongo 'a e tokolahi ki he kau faifekau loi 'oku lelei, ka 'oku 'ikai, hangē ko e fakatokanga 'a e 'Aposetolo ko Paulá (2 Kolinitō 11:14–15). Inā 'oi aku ka nui o ka po'e i ho'omaopopo maoli i ka Baibala a me ka 'euanelio o ke aupuni o ke Akua, e 'u'uku ka po'e e kaua kū'ē iā Iesū i kona ho'i 'ana mai.

7. No ke aha ke aupuni o ke Akua?

Neongo na'e fie ma'u 'e he tangatá ke nau fakakaukau 'oku tau poto, 'oku 'i ai ha ngaahi fakangatangata ki hotau mahino, ka ko e "'ilonga 'o e 'Otuá 'oku ta'engata ia" (Saame 147:5).

'O ia ke kumu e hana ai ke Akua e ho'oponopono i kēia honua.

'Oiai he nui ka po'e i mana'o 'i'o *i loko* E ke Akua, 'a'ole makemake ka hapa nui o nā kānaka e hana i kāna 'ōlelo a ola e like me ia *He* kuhikuhi oiaio. E nānā i kēia mau mea:

⁸ Ua hoi ke mai oia ia oe, e ke kanaka, i ka mea maikai; He aha ka mea a ka Haku e koi mai ai iā 'oe, 'O ka hana pono, E makemake i ke aloha, A e hele ha'aha'a me kou Akua? (Mika 6:8)

E hele ha'aha'a *me* 'A'ole ke Akua kahi mea a ke kanaka i makemake maoli ai e hana. Mai ka wā o 'Adamu lāua 'o 'Ewa (Genesis 3:1-6), ua koho nā kānaka e hilina'i iā lākou iho a me kā lākou mau mea mua, ma mua o ko ke Akua, 'oiai 'o kāna mau kauoha (Exodus 20:3-17).

Ke a'o mai nei ka Buke Proverbs:

⁵ E paulele i ka Haku me kou naau a pau, Mai hilina'i ma kou naauao iho; ⁶ Ma kou mau aoao a pau, e hooiaio aku ia ia, A nana no e kuhikuhi i kou mau alanui. ⁷ Mai ho'ona'auao i kou mau maka iho; E maka'u iā Iēhova a e ha'alele i ka hewa. (Palōlō 3:5-7)

Akā na'e, 'a'ole hilina'i nui ka po'e i ke Akua me ko lākou na'au a pau a kali paha iā ia e kuhikuhi i ko lākou mau wāwae. He nui ka po'e i 'ōlelo e hana lākou i ka makemake o ke Akua, akā 'a'ole e hana. Na'e kākā'i 'a e fa'ahinga 'o e tangatá 'e Sētane (Fakahā 12:9) pea na'e hā 'a e ngaahi 'ahi'ahi 'o e māmaní mo e "ha'eiki 'o e mo'ui" (1 Sione 2:16).

No laila, nui ka po'e i hele mai me kā lākou mau mo'omeheu ho'omana a me nā aupuni honua no ka mea ua mana'o lākou ua 'ike maika'i lākou. Akā na'e, 'a'ole lākou (cf. Ieremia 10:23) 'a'ole ho'i e mihi maoli.

'O ia ke kumu e pono ai ke aupuni o ke Akua (cf. Matthew 24: 21-22).

E no'ono'o i ka Pōmaika'i

‘O kekahi o nā ‘ōlelo kaulana loa a Iesu i hā‘awi mai ai, ‘o ia ka ho‘omaika‘i, āna i hā‘awi ai i kāna *Haiolelo ma ka mauna* o Oliveta.

E nānā i kekahi o kāna i ‘ōlelo ai:

³ Pomaikai ka poe hune ma ka uhane, no ka mea, no lakou ke aupuni o ka lani. ⁴ Pomaikai ka poe uwe, No ka mea, e hooluoluia lakou. ⁵ Pomaikai ka poe akahai, No ka mea, e ili mai ka honua ia lakou. ⁶ Pomaikai ka poe pololi a makewai i ka pono, No ka mea, e hoomaonaia lakou. ⁷ Pomaikai ka poe aloha, No ka mea, e alohaia mai lakou. ⁸ Pomaikai ka poe maemae ma ka naau, No ka mea, e ike lakou i ke Akua. ⁹ Pomaikai ka poe kuikahi, No ka mea, e kapaia lakou he poe keiki na ke Akua. ¹⁰ Pomaikai ka poe i hoomaauia mai no ka pono, No ka mea, no lakou ke aupuni o ka lani. (Mataio 5:3-10)

Aia i loko o ke aupuni o ke Akua (cf. Mark 4: 30-31), i kapa pinepine ‘ia ‘o ke aupuni o ka lani e Mataio (cf. Matthew 13: 31), kahi e ho‘okō ‘ia ai kēia mau ‘ōlelo ho‘omaika‘i. Aia i loko o ke aupuni o ke Akua e ho‘okō ‘ia ai ka ‘ōlelo ho‘ohiki no ka po‘e akahai e ho‘oili i ka honua a me ka po‘e ma‘ema‘e e ‘ike i ke Akua. E kakali i ka ‘euanelio o nā pōmaika‘i ma ke Aupuni o ke Akua!

Pono na ala o ke Akua

‘O ka ‘oia‘i‘o ‘o ke Akua ke aloha (1 John 4: 8,16) a ‘a‘ole makemake ke Akua. Ke hoike nei na kanawai o ke Akua i ke aloha i ke Akua a me ke aloha i ko kakou hoalauna (Mareko 12:29-31; Iakobo 2:8-11). ‘O nā ‘ao‘ao o ke ao nei he mana‘o pilikino a pau i ka make (Roma 8:6).

E nānā i ka Baibala e hō‘ike ana i nā Karistiano maoli e mālama i nā kauoha:

¹ ‘O ka mea i mana‘o‘i‘o ‘o Iesū ka Mesia, ua hānau ‘ia ia e ke Akua: a ‘o ka mea i aloha i ka mea nāna i ho‘ohānau, ‘o ia ke aloha i ka mea nāna i ho‘ohānau mai. ² Ma keia mea i ike ai kakou ke aloha aku kakou i na keiki a ke Akua, ke aloha aku kakou i ke Akua a me ka malama ana i kana mau kauoha. ³ No ka mea, eia ke aloha

i ke Akua, e malama kakou i kana mau kauoha. A me kana mau kauoha

aole kaumaha. (1 Ioane 5:1-3)

“O nā kauoha a ke Akua he pono” (Salamo 119:172). He maemae kona mau aoao (1 Tito 1:15). ‘O ka mea kaumaha, nui ka po‘e i ‘ae i nā ‘ano like ‘ole o ka "hewa" a ‘a‘ole i ‘ike ‘a‘ole i hele mai ‘o Iesū e ho‘opau i ke kāmāwai a me nā kāmā, akā e ho‘okō iā lākou (Matthew 5:17), ma ka wehewehe ‘ana i ko lākou ‘ano maoli a ho‘onui iā lākou ma mua o ka mea a ka po‘e i mana‘o ai (e like me Matthew 5:21-28). Na‘e ako‘i ‘e Sīsuú “ko ia ia ‘okú ne fai mo ako‘i ‘a ia, ‘e ui ia ‘a ia ‘oku lahi ‘i he pule‘anga ‘o e langí” (Mātiú 5:19) (‘o e ngaahi fo‘i lea ko e ‘Ani‘i ‘o e ‘Otuá’ mo e ‘pule‘anga ‘o e langí’ ‘oku fakapuli ia).

‘Oku ako‘i ‘e he Tohi Tapú ‘oku mate ‘a e tui ‘oku ‘ikai ha ngāue (Sēmisi 2:17). He nui ka po‘e i ‘ōlelo e hahai iā Iesu, akā ‘a‘ole lākou e mana‘o‘i‘o i kāmā mau a‘o ‘ana (Matthew 7: 21-23) a ‘a‘ole e ho‘ohālike iā ia e like me ka mea e pono ai (cf. 1 Corinthians 11: 1). “O ka hewa ka lawehala ‘ana i ke kāmāwai” (1 Ioane 3:4, KJV) a ua hewa nā mea a pau (Roma 3:23). Eia na‘e, ke hō‘ike nei ka Baibala e lanakila ana ke aloha ma luna o ka ho‘okolokolo (James 2:13) ‘oiai he ho‘olālā maoli ke Akua no nā mea a pau (cf. Luke 3: 6).

‘A‘ole pono nā ho‘onā kanaka, ma waho o nā ‘ao‘ao o ke Akua. ‘I he pule‘anga milenia, ‘e pule ‘a Sīsuú ‘aki “‘a e kotoo hao” (Fakahā 19:15), pea ‘e ma‘u ‘a e lelei ‘i he taimi ‘e mo‘ui ai ‘a e kakā ‘i he founa ‘a e ‘Otuá. **Aia nā pilikia a pau o ka honua no ka hō‘ole ‘ana o nā hui o kēia ao i ka ho‘olohe i ke Akua a me kāmā kāmāwai.** Hō‘ike ka mō‘aukala ‘a‘ole hiki i ke kanaka ke ho‘oponopono i nā pilikia o ke kaiāulu:

⁶ No ka mea, o ka manao ma ke kino, he make ia; ⁷ No ka mea, o ka manao o ke kino, he inaina ia i ke Akua; no ka mea, aole ia malalo o ke kanawai o ke Akua, aole loa e hiki. ⁸ No laila, ‘a‘ole hiki i ka po‘e ma ke kino ke hō‘olu‘olu i ke Akua. (Roma 8:6-8)

Pono nā Karistiano e nānā i ka ‘uhane, a ma hope o ka mihi a me ka baptizo ‘ana e hā‘awi ‘ia ka ‘Uthane o ke Akua e hana pēlā i kēia makahiki (Roma 8:9), ‘oiai ‘o ko mākou mau nāwaliwali pilikino:

²⁶ No ka mea, ke ike nei oukou i ko oukou heaia, e na hoahanau, aole nui ka poe naauao ma ke kino, aole nui ka poe ikaika, aole nui ka poe hanohano i kapaia. ²⁷ Aka, ua koho mai ke Akua i na mea naauao o ke ao nei i mea e hilahila ai ka poe naauao; ²⁸ A o na mea haahaa o ke ao nei, a me na mea i hoowahawahaia, na ke Akua i wae mai, a me na mea ole, i mea e hoopau ai i na mea maoli. ²⁹ i kaena ole ai kekahi kanaka imua o kona alo. ³⁰ Aka, nona oukou iloko o Kristo Iesu, ka mea i lilo i naauao no kakou mai ke Akua mai, i pono, a me ka hemolele, a me ka hoolapanai; ³¹ e like me ka mea i palapala ‘ia, ‘O ka mea kaena, e kaena ‘o ia i ka Haku. (1 Korineto 1:26-31)

Pono nā Karistiano e kaena i ka ho‘olālā a ke Akua! Ke hele nei mākou ma ka mana‘o‘i‘o i kēia manawa (2 Corinthians 5: 7), nānā i luna (Kolosa 3: 2) ma ka mana‘o (Hebera 11: 6). E ho‘opōmaika‘i ‘ia mākou no ka mālama ‘ana i nā kauoha a ke Akua (Revelation 22:14).

No ke aha ka ‘euanelio o ke aupuni o ke Akua?

Mana‘o ka po‘e Protestant i ko lākou ‘ae ‘ana iā Iesū i mea ho‘ōla, ua ‘imi lākou i ke aupuni o ke Akua. Mana‘o ka po‘e Katolika Roma i ka po‘e i baptizo ‘ia, ‘oiai he kamali‘i, ua komo i ko lākou hale pule ma ke ‘ano he aupuni. Mana‘o ka po‘e Katolika Roma a me Eastern Orthodox e ‘imi lākou i ke aupuni o ke Akua ma o nā ‘aha‘aina, a me nā mea ‘ē a‘e. ‘Oiai e baptizo ‘ia ka po‘e Kalikiano, ‘ike nā Greco-Roman-Protestant i ka honua e ho‘oponopono i nā pilikia o ke kanaka. Loa‘a iā lākou kahi mana‘o honua (cf. Roma 8:6-8).

‘O ka ‘imi mua ‘ana i ke Aupuni o ke Akua (Mataio 6:33) ‘o ia ka pahuhopu o ke ola no nā Karistiano. ‘O kahi pahuhopu, ‘a‘ole e nānā i ka honua no nā ho‘onā, akā i ke Akua a me kāna mau ‘ao‘ao. ‘O ka ‘euanelio o ke aupuni o ke Akua e ho‘ololi i ko mākou ola.

Ua ‘ōlelo ka Baibala e noho ali‘i nā Karistiano me lesū, akā ‘ike ‘oe ‘o ia ke ‘ano o ka po‘e Kristiano maoli e noho ali‘i ma luna o nā kūlanakauhale? Ua a‘o ‘o lesū:

¹² “Ua hele kekahi alii i ka aina loihi aku e loaia ia ia ke aupuni, a e hoi mai. ¹³ Kahea aku la ia i na kauwa ana he umi, haawi aku la ia lakou i na mina he umi, a i aku la ia lakou, E hana oukou a hoi mai au. ¹⁴ Akā, ua inaina kona po‘e kānaka iā ia, a ho‘ouna akula i ‘elele ma hope ona, ‘T akula, ‘A‘ole mākou makemake i kēia kanaka i ali‘i ma luna o mākou.

¹⁵ “A pela no ia i kona hoi ana mai, ua loaia ka

ke aupuni, kena ae la ia i keia poe kauwa ana i haawi ai i ke kala, e kiiia mai io na la, i ike ai oia i ka nui o ka waiwai i loaia mai i kela kanaka keia kanaka ma ke kuai ana. ¹⁶ A laila hele maila ka mua, ‘T maila, E ka Haku, ua loa‘a mai i kāu pona nā mina he ‘umi. ¹⁷ I aku la kela ia ia, Pono, e ke kauwa maikai; no ka mea, ua malama pono oe i ka mea uuku, ia oe ka mana maluna o na kulanakauhale he umi. ¹⁸ A hele mai la ka lua, i mai la, E ke Kumu, ua loaia i kau paona na paona elima. ¹⁹ I mai la hoi oia ia ia, Aia no hoi oe maluna o na kulanakauhale elima. (Luka 19:12-19)

E mālama pono i kāu mea li‘ili‘i i kēia manawa. E loa‘a i nā Karistiano ka manawa e noho ali‘i ai ma luna o nā kūlanakauhale maoli, ma ke aupuni maoli. Na‘e pehē foki ‘e Sīsū, “‘Oku ‘iate au ‘a hoku totongi, ke foaki ki he tangata kotoa pē ‘o fakatatau ki hono ngāuē” (Fakahā 22:12). He papahana ko ke Akua (Ioba 14:15) a he wahi (Ioane 14:2) no ka po‘e e pane maoli iā ia (Ioane 6:44; Hō‘ike 17:14). ‘O ke aupuni o ke Akua no ka mea maoli a hiki iā ‘oe ke lilo i ‘āpana o ia!

I ka ho‘omaka ‘ana o 2016, ka puke pai *‘epekema* Ua loa‘a iā ia kahi ‘atikala i kapa ‘ia ‘o "The Power of crowds" e hō‘ike ana e hiki i ka na‘auao artificial a me ka crowdsourcing ke ho‘oponopono i nā "pilikia hewa" e kū nei i ke kanaka.

‘O ka hui pū ‘ana, ma waho a‘e o ka hahai ‘ana i nā ‘ao‘ao ‘oia‘i‘o o ke Akua, e like me ka pau ‘ole i ka 21st ke kenekulia e like me ka ho‘i ‘ana ma

hope o ke Kahinali'i Nui i ka wā i hui pū ai ke kanaka e kūkulu i ka hale kia'i 'ole o Babela (Genese 11:1-9).

'O nā pilikia ma ka honua, ma nā wahi e like me ka Middle East (me ka mana'o e loa'a nā waiwai kino, e like me Daniel 9:27a; 1 Tesalonika 5: 3), 'a'ole e ho'oponopono 'ia e nā kānaka - pono mākou i ka maluhia o ke Aupuni o ke Akua (Roma 14:17).

'A'ole e ho'oponopono 'ia nā pilikia o ka ho'oweliweli honua, 'oiai nā lanakila i mana'o 'ia (cf. Ezekiel 21: 12) e ka po'e ho'opunipuni ma United Nations (cf. Revelation 12: 9) - pono mākou i ka hau'oli a me ka hō'olu'olu o ke Aupuni o ke Akua.

'A'ole e ho'oponopono 'ia nā pilikia o ke kaiapuni e ka hui honua, 'oiai e kōkua nā lāhui o ka honua i ka luku 'ana i ka honua (Revelation 11:18), akā e ho'opau 'ia lākou e ke Aupuni o ke Akua.

'A'ole e ho'oponopono 'ia nā pilikia e pili ana i ka moekolohe, ka ho'ohemo 'ana, a me ke kū'ai 'ana i nā 'āpana kino o ke kanaka e USA (cf. Revelation 18:13), akā ma ke Aupuni o ke Akua.

'O ka 'ai'ē nui i loa'a iā USA, UK, a me nā lāhui 'ē a'e he nui, 'a'ole ia e ho'opau 'ia ma o ka ho'olaha 'ana o ka honua, akā ma hope (ma hope o ka luku 'ia 'ana ma Habakkuk 2: 6-8) e ke Aupuni o ke Akua.

'A'ole e ho'oponopono 'ia ka na'aupō a me ka ho'ona'auao 'ole e ka United Nations - pono mākou i ke Aupuni o ke Akua. 'A'ole e ho'opau 'ia ka hakakā ho'omana e kekahi hui ecumenical-interfaith e 'ae nei i ke ola ma waho o Iesu 'oia'i'o o ka Baibala. 'O ka hewa ka pilikia ma ka honua a no ia mea, pono mākou i ka mōhai a Iesu a me kona ho'i 'ana i ke aupuni o ke Akua. 'A'ole i loa'a i ka 'epekema lapa'au hou nā pane āpau no ke olakino kanaka - pono mākou i ke Aupuni o ke Akua.

'A'ole e ho'oponopono 'ia nā pilikia pōloli e nā meaola i ho'ololi 'ia e ka genetically e waiho ana i nā 'āpana o ka honua i ka pōloli ma muli o ka nui o ka pau 'ana o nā mea kanu - pono mākou i ke Aupuni o ke Akua.

'O ka hune nui ma nā wahi o 'Apelika, 'Asia, a me nā wahi 'ē a'e, 'oiai e pōmaika'i ana no kahi manawa mai ka manawa hope 'Babulonia' (cf.

Hō'ike 18: 1-19), 'a'ole e ho'onā i ka pilikia o ka 'ilihune - pono mākou i ke Aupuni o ke Akua. 'O ka mana'o, ma waho o lesū, hiki i ke kanaka ke lawe mai i ka utopia i kēia 'ano 'ino o kēia manawa' he 'euanelio wahahe'e ia (Galatia 1: 3-10). Pono mākou i ke Aupuni o ke Akua.

'O ka pae mileniuma o ke Aupuni o ke Akua he aupuni maoli ia e ho'okumu 'ia ma ka honua. E ho'okumu 'ia ma luna o nā kānāwai aloha o ke Akua a me ke Akua aloha i alaka'i. E noho ali'i ka po'e haipule me Kristo no ho'okahi tausani makahiki (Revelation 5:10; 20:4-6). E komo pū ana kēia aupuni i ka po'e i loko o ka 'Ekalesia o ke Akua, akā 'a'ohe palapala hemolele i 'Ōlelo 'o ke Aupuni o ke Akua 'o ia ka Ekalesia (Katolika a i 'ole). Ua kū'ē ka Ekalesia o Roma i ke a'o 'ana o ka mileniuma, a ma hope aku e kū'ē ikaika loa ia i ka 'euanelio o ka Baibala i ko mākou kokoke 'ana i ka hopena. E loa'a paha kēia i ka ho'olaha media nui e hiki ke kōkua i ka ho'okō 'ana i ka Mataio 24:14.

'I he'ene fa'ahinga faka'osi, 'e kau ai 'e he Pule'anga 'o e 'Otuá 'a e "Selūsalema Fo'ou, 'a ia 'oku 'alu mei he langi mei he 'Otua" (Fakahā 21:2) pea mo hono ma'u'angá 'e 'ikai te nau pau. 'A'ole he hewa hou, 'a'ole kaumaha, 'a'ole make.

'O ka ha'i 'ana a me ka ho'omaopopo 'ana i ka 'euanelio o ke Aupuni o ke Akua he kumuhana nui o ka Baibala. Ua ao mai ka poe kakau o ke Kauoha Kahiko no ia mea. Na Iesu, Paulo, a me loane i a'o e pili ana i ia mea. 'O ka ha'i'Ōlelo 'Kalikiano' kahiko loa i ola ma waho o ke Kauoha Hou i a'o 'ia e pili ana. Ua a'o aku nā alaka'i Kalikiano o ke kenekulia mua, e like me Polycarp lāua 'o Melito. Mākou i loko o ka *Ke hoomau nei* Ke a'o nei ka Ekalesia o ke Akua e pili ana i kēia lā. E ho'omana'o 'o ke Aupuni o ke Akua ke kumuhana mua i hō'ike 'ia e ka Baibala a Iesu i ha'i ai (Mark 1: 13. 'O ia ho'i ka mea āna i ha'i ai ma hope o kona ala hou 'ana (Acts 1: 3) - a he mea ia e 'imi mua ai nā Karistiano (Matthew 6:33).

'A'ole pili wale ka 'euanelio i ke ola a me ka make 'ana o lesū. 'O ka mana'o nui o ka 'euanelio a Iesu a me kāna po'e haumāna i a'o ai, 'o ia ke aupuni o ke Akua e hiki mai ana. 'O ka 'euanelio o ke aupuni e pili ana i ke ola ma o Kristo lā, akā 'o ke a'o 'ana i ka hopena o nā aupuni kanaka (Revelation 11:15).

Mana‘o, na‘e ako‘i ‘e Sīsū ‘e ‘ikai ke hoko mai ‘a e ngata‘angá kae ‘oua na‘a ne malanga ‘a e ongoongolelei ‘o e pule‘angá ki he māmaní ko ha fakamo‘oni ki he ngaahi pule‘anga kotoa pē (Mātiu 24:14). A ke hana nei kēlā ha‘i ‘ōlelo i kēia manawa. Makemake ‘oe e lilo i ‘āpana o ke kāko‘o ‘ana i kēlā hana hope loa?

‘O ka nūhou maika‘i kēlā **‘O ke aupuni o ke Akua ka hopena i nā pilikia e kū nei i ke kanaka**. Akā, ‘a‘ole makemake ka hapa nui e kāko‘o, ‘a‘ole ho‘olohe, ‘a‘ole makemake e mana‘o‘i‘o i ka ‘oia‘i‘o. ‘Oku mo‘ui ta‘engatá ‘a e Pule‘anga ‘o e ‘Otuá (Mātiu 6:13), ka ko e “mo‘ui ‘a e māmaní” (1 Kolinitō 7:31).

‘O ka ha‘i ‘ana i ka ‘euanelio ‘oia‘i‘o o ke Aupuni o ke Akua, he mea ia a mākou i ka *Ke hoomau nei* He mea ko‘iko‘i ka Ekalesia o ke Akua. ‘Oku tau feinga ke ako‘i ‘a e me‘a kotoa pē ‘oku ako‘i ‘e he Tohi Tapú (Mātiu 28:19–20), ‘o kau ai ‘a e Pule‘anga ‘o e ‘Otuá (Mātiu 24:14). Ke kali nei mākou i kēlā aupuni, pono mākou e a‘o a hahai i nā ‘ao‘ao o ke Akua a hō‘olu‘olu i nā po‘e e makemake e mana‘o‘i‘o i ka ‘oia‘i‘o.

‘A‘ole anei ‘oe e kāko‘o i ka ha‘i ‘ana i ka ‘euanelio no ke aupuni o ke Akua e hiki mai ana? E manaoio anei oe i ka euanelio o ke aupuni o ke Akua?

Ke hoomau nei Ekalesia o ke Akua

‘O ke ke‘ena ‘o USA o ka *Ke hoomau nei Aia ka Halepule o ke Akua* ma:
1036 W. Grand Avenue, Grover Beach, Kaleponi, 93433 USA; punaewe
www.ccog.org.

Ke hoomau nei Nā Pūnaewe o ka Ekalesia o ke Akua (CCOG).

CCOG.ASIA Aia kēia paena ma Asia.

CCOG.IN Kuhi ‘ia kēia pūnaewe i nā mea ho‘oilina o India.

CCOG.EU Kuhi ‘ia kēia pūnaewe i ‘Eulopa.

CCOG.NZ Kuhi ‘ia kēia paena ma New Zealand a me nā po‘e ‘Ē a‘e me ka
lāhui Pelekania.

CCOG.ORG ‘O kēia ka pūnaewe nui o ka *Ke hoomau nei Ekalesia o ke*
Akua. Ho‘ohana ia i nā kānaka ma nā ‘āina āpau. Loa‘a iā ia nā ‘atikala,
nā loulou, a me nā wikiō.

CCOGCANADA.CA Kuhi ‘ia kēia pūnaewe i ka po‘e ma Kanada.

CCOGAfrica.ORG Aia kēia pūnaewe i ka po‘e ma ‘Apelika.

CDLIDD.ES Ka Hoomau ana o ka Ekalesia o ke Akua. ‘O kēia ka pūnaewe
‘ōlelo Paniolo no ka *Ke hoomau nei Ekalesia o ke Akua*.

PNIND.PH Hoomau Ekalesia o ke Akua. ‘O kēia ka pūnaewe Philippines o
ka *Ke hoomau nei Ekalesia o ke Akua*. Loa‘a iā ia ka ‘ike ma ka ‘ōlelo
Pelekania a me ka Tagalog.

Nūhou a me ka mō‘aukala pūnaewe

COGWRITER.COM ‘O kēia pūnaewe kahi mea hana ho‘olaha nui a loa‘a
iā ia nā nūhou, ke a‘o ‘ana, nā ‘atikala mō‘aukala, nā wikiō, a me nā mea
wānana.

CHURCHHISTORYBOOK.COM He punaewe ma‘alahi kēia e ho‘omana‘o
me nā ‘atikala a me nā ‘ike e pili ana i ka mō‘aukala o ka hale pule.

BIBLENEWSPROPHECY.NET He pūnaewe lekiō pūnaewe kēia e uhi ana
i nā nūhou a me nā kumuhana Baibala.

YouTube & BitChute Video Channels no nā ha‘i‘ōlelo a me nā ha‘i‘ōlelo

Huaolelo Baibala kaila. Nā wikiō sermonette CCOG.

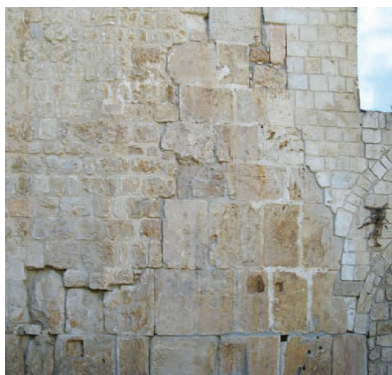
CCOGAAfrika kaila. Nā leka CCOG ma nā ‘ōlelo Aferika.

CCOG Animations ke ala e a‘o ai i nā ‘ano o ka mana‘o Karistiano.

CCOG Sermones Loa‘a nā memo ma ka ‘ōlelo Sepania.

Ke ho‘omau nei CCOG kaila. Nā ha‘i‘ōlelo wikiō CCOG.

Hō‘ike ‘ia ka ki‘i ma lalo iho o kekahi o nā pōhaku lepo li‘ili‘i e koe (me kekahi mau mea i ho‘ohui ‘ia ma hope) o kahi hale ma Ierusalemia i ‘ike ‘ia i kekahi manawa ‘o ka Cenacle, akā ‘oi aku ka maika‘i o ka wehewehe ‘ana ‘o ka Ekalesia o ke Akua ma Ierusalemia Western Hill (i kapa ‘ia ‘o Mt. Zion i kēia manawa):

Ua mana‘o ‘ia ‘o ia ke kahua o ka hale pule Kalikiano maoli mua loa. ‘O kahi hale kahi i ha‘i ‘ia ai ka ‘euanelio o ke aupuni o ke Akua.

No ia mea, ke ho‘omaika‘i aku nei mākou i ke Akua me ka ho‘omaha ‘ole, no ka mea... ua lilo ‘oukou, e nā hoahānau, i mau haumāna no nā ‘ekalesia o ke Akua ma Iudea i loko o Kristo Iesū. (1 Tesalonika 2:13-14)

E paio ikaika no ka mana‘o i haawiia mai i ka poe haipule. (Iuda 3)

I mai la oia ia lakou, E hai aku au i ke aupuni o ke Akua i na kulanakauhale e ae, no keia mea i hoounaia mai ai au. (Luka 4:43)

Aka, e imi oukou i ke aupuni o ke Akua, a e haawiia mai keia mau mea a pau ia oukou. Mai maka‘u ‘oukou, e ka ‘ohana ‘u‘uku, no ka mea, ‘o ka makemake o ko ‘oukou Makua ke hā‘awi iā ‘oukou i ke aupuni. (Luka 12:31-32)

***A e haiia'ku keia euanelio o ke aupuni ma ka honua a pau i mea hoike
i na aina a pau, alaila e hiki mai ka hopena. (Mataio 24:14)***